

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СОВЕТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА

Бр. ФА-101211
12.04 2006 година
Скопје

До
Претседателот на Собранието
на Република Македонија

Предмет: Доставување Извештај за работата на
Советот за радиодифузија и Финансиски план

Врз основа на членот 35 од Законот за радиодифузната дејност ("Службен весник на РМ" бр.100/05), Советот за радиодифузија е обврзан, на Собранието на Република Македонија да му ги достави Извештајот за својата работа за претходната година и Финансискиот план за наредната година.

Во прилог Ви ги доставуваме Извештајот за работењето на Советот за радиодифузија за периодот од 1 декември 2004 година до 31 декември 2005 година, како и Финансискиот план на Советот за 2006 година.

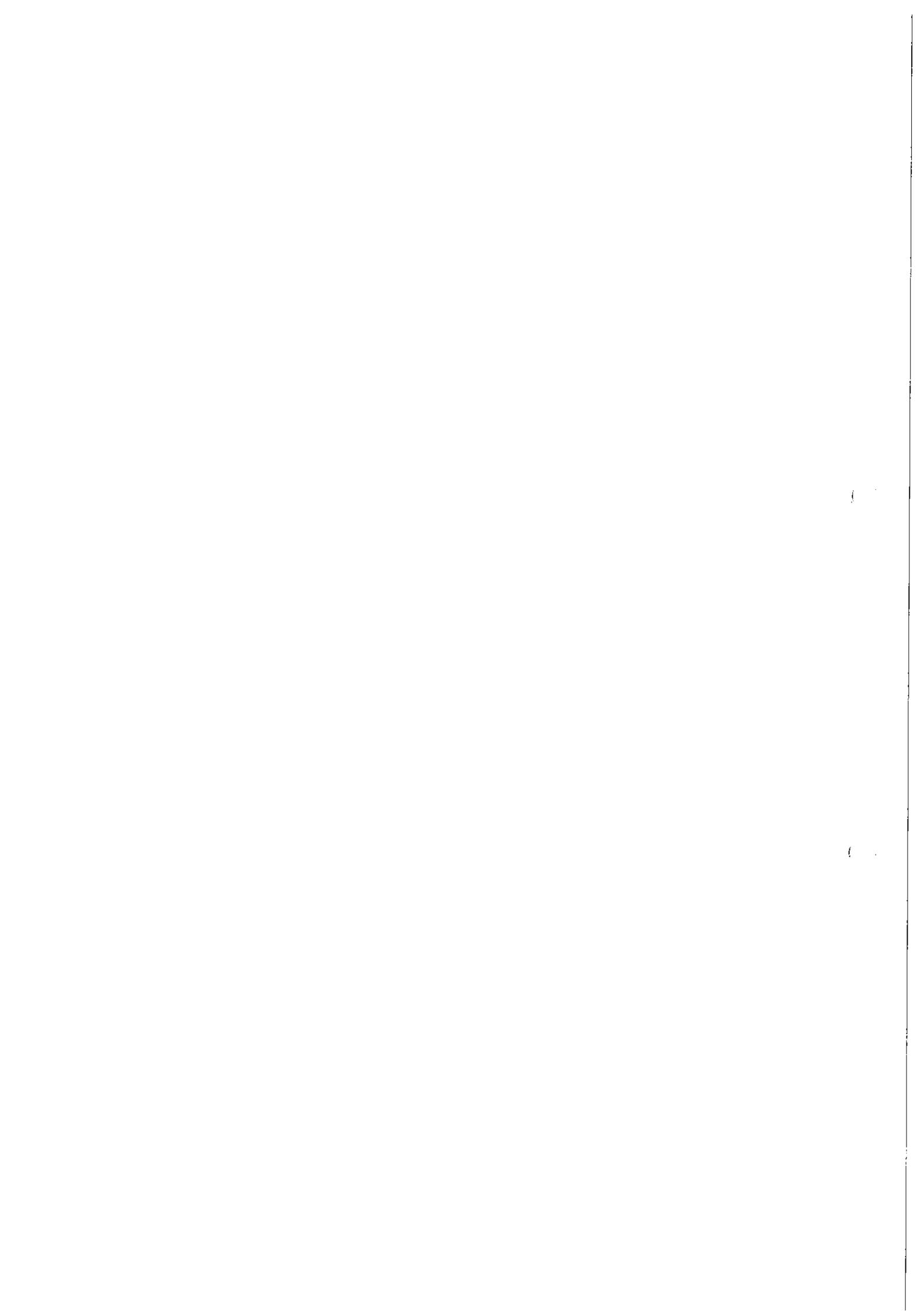
Ве известувам, исто така, дека Советот за радиодифузија не е во можност, во законски утврдениот рок, да ја исполни обврската да достави и ревизорски извештај за материјално-финансиското работење поради фактот што Државниот завод за ревизија се уште нема извршено ревизија на работењето на Советот, ниту за 2004 ниту за 2005 година. Од друга страна, Советот не е во можност ниту да ангажира независен ревизор поради недостиг на сопствени средства, што се должи на нискиот степен на наплата на радиодифузната такса.

Заменик - претседател
на Советот за радиодифузија,

Мир АЈДИНИ

Прилог:

- Извештај за работењето на Советот за радиодифузија за периодот од 1 декември 2004 година до 31 декември 2005 година
- Финансиски план на Советот за 2006 година

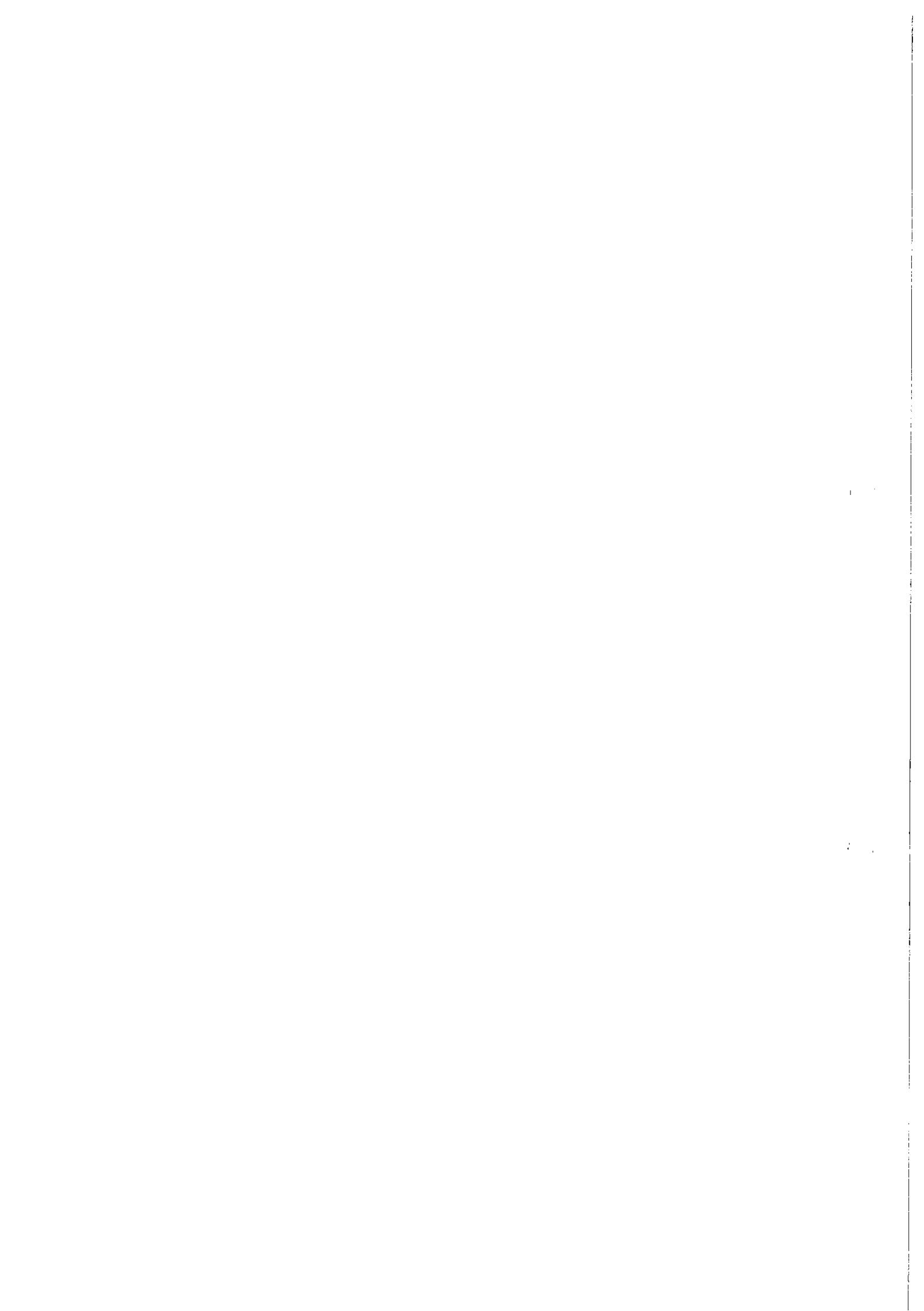

ИЗВЕШТАЈ

за работата на Советот за радиодифузија за периодот
од 1 декември 2004 година до 31 декември 2005 година

Скопје, април 2006 година

ВОВЕД

Седмиот Извештај на Советот за радиодифузија се однесува на периодот од 1 декември 2004 до 31 декември 2005 година. Ова е период во кој се случија значајни промени во законската регулатива кои допрва треба да се одразат врз регулирањето на сферата на радиодифузијата. Во јули 2005 година, Собранието именуваше и двајца нови членови на Советот за радиодифузија - Љупчо Стојановски и Фарук Омерагик.

Законска регулатива: По долг и обемни подготвки, во ноември 2005 година беше донесен новиот Закон за радиодифузната дејност. Со него се изврши очекуваното приближување на македонското законодавство со европската регулатива од оваа сфера. Советот за радиодифузија веднаш по стапувањето во сила на Законот за радиодифузната дејност изготви План за негова имплементација, и го претстави на јавноста и почна со негова примена. За жал, уште на почетокот беа забележани некои пропусти и недоречености во текстот на Законот кои претставуваат сериозна пречка за неговото спроведување. Затоа, Советот се обрати до Министерството за транспорт и врски и до другите надлежни институции и органи покренувајќи иницијатива за измени и дополнувања во Законот.

Обнова на концесии: Еден од пообемните зафати на Советот во овој извештаен период беше спроведувањето на процедурата за обнова на договорите за концесии за радиодифузна дејност на 78 субјекти. Оваа активност подразбираше исцрпна анализа на вкупната состојба на секој од конкурентите за обнова поединечно, па оттаму беше реализирана анализа на програмската понуда од аспект на исполнување на законските и договорните обврски, беше направен увид во финансиската состојба и во правниот статус, како и посета во студиските простории со цел да се утврди техничката опременост. Крајниот резултат беше предлог за обнова на концесиите на 68 трговски радиодифузни друштва со кои се склучени договори за обнова на концесијата за период од 2 години. Покусот траење на овие договори се должи на очекуваното преминување кон систем на дозволи за вршење радиодифузна дејност и донесување Стратегија за развој на радиодифузијата.

Мониторинг: Најопсежниот мониторинг спроведен во 2005 година се однесуваше на покривањето на локалните избори. Се следеше медиумското претставување на кандидатите и известувањето за нивните кампањи на сите јавни и комерцијални, национални и локални медиуми. Акцентот беше ставен врз почитувањето на Одлуката за правилата за рамноправен пристап во медиумското претставување за Локалните избори во 2005 година, која постави јасни правила на игра за радијата и телевизиите.

Оператори на кабелски мрежи: Донесувањето на Законот за електронските комуникации се рефлексираше врз позицијата на операторите на кабелски мрежи кои според овој закон треба да прераснат во јавни комуникациски мрежи и нема веќе да имаат монополска позиција. Надзорот над нив е во надлежност на Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за електронски комуникации, со исклучок на делот на програмските пакети. Во овој дел, надзорот е поделен меѓу Министерството за култура и Советот. Министерството се грижи за почитување на авторските и сродните права, а Советот ги регистрира програмските пакети како целина, врз основа на потврдата за регулирањи авторски права за секој канал, издадена од Министерството. Со цел да помогне новите законски одредби за кабелските оператори да профункционираат во практиката, Советот ја координираше работата на Меѓуресорската работна група за усогласување на договорите за концесија, чија работа во најголем дел беше завршена до крајот на 2006 година.

Програми од јавен интерес: Во овој период продолжи реализацијата на проектите одобрени на претходните огласи, целосно е реализирана конкурсната постапка за шестиот, а на крајот од 2005 година објавен е и последниот, седми оглас за финансирање радио и телевизиски програми од јавен интерес. Со седмиот оглас треба да бидат распределени средствата од радиодифузната такса собрани до денот на донесувањето на новиот Закон за радиодифузната дејност.

Јавност во работата: Советот и во 2005 година продолжи со практиката на информирање на јавноста за своите активности и одлуки преку прес-конференции, публикации и информации на својата ВЕБ страница. Веднаш по влегувањето во сила на новиот Закон за радиодифузната дејност, Советот одржа и јавна седница на која радиодифузерите и сите релевантни институции и организации од оваа област беа запознаени со измените во Законот и со планираните активности на Советот за неговото спроведување.

РАДИОДИФУЗНА РЕГУЛАТИВА

Нов Закон за радиодифузната дејност

Активностите на Советот поврзани со донесувањето на новиот Закон за радиодифузната дејност, во текот на 2005 година, се состојаа од учество во јавната расправа по нацрт-текстот на Законот, што беше објавен од страна на Министерството за транспорт и врски во април истата година и во расправата на собраниските комисии по конечниот предлог-текст.

Забелешките и сугестните дадени на текстот од април 2005 година беа конзистентни со ставовите на Советот изнесени во текот на претходните фази на изработката на Законот. Еден од неголемите недостатоци на текстот, како што беше нагласено и во експертизите на Европската комисија и Советот на Европа¹, беше тоа што на **јавниот сервис не му се обезбедува целосна институционална автономија и уредувачка независност**. Тоа, поконкретно, се однесуваше на потребата од јасно дефинирање на неговиот правен статус, дерогирање на одредбите од Законот за јавни претпријатија, јасно дефинирање на структурата и надлежностите на раководните органи, внесување прецизни одредби за финансиската транспарентност и за намената на средствата што ЈРС ги добива од Буџетот, спречување на комерцијализацијата на неговите програми преку т.н. дополнителни програмски сервиси и др.

Праштање за кое текстот не содржи конзистентни решенија беше и трансформацијата на локалните јавни радиодифузни претпријатија. Според Советот, во законскиот текст требаше веќе да бидат содржани конкретни одредби, согласно Заклучокот на Владата, бидејќи процесот на трансформација нужно подразбира законско дефинирање на идниот статус, програмските обврски и начинот на финансирање на субјектите кои ќе ја остваруваат функцијата на информирање на локално и на регионално ниво. Во врска со ова, и во експертизата беше нагласено дека "*доколку ова праштање не се реши со овој нацрт-закон, тоа ќе мора набрзо да се направи со амандмани на законот*", како и тоа дека оваа обврска Советот можеби нема да може "...самосвојно да ја исполни... поради веројатната можност од пропадување на локалните власти и на МРТ."

И во однос на оваа работна верзија, Советот го застапуваше ставот дека со усвојувањето на новиот Закон не треба да се прекине мандатот на постојниот состав на Советот, затоа што тоа би било во спротивност со Препораката на СЕ бр.2000(23) за регулаторните радиодифузни власти и би можело да доведе до дисконтинуитет во работењето на Советот, односно во регулирањето на радиодифузната дејност. Советот, исто така, предупреди на можноста и во иднина да се направи сличен преседан, преку донесување на нов Закон да се промени целиот состав на регулаторното тело.

Покрај овие, Советот изнесе и низа други забелешки поврзани со: континуитетот на работењето на стручната служба на Советот, воведувањето директор на стручната служба, водењето регистар на претплатници и др. Дел од овие праштања беа разработени и во форма на амандмани за собраниската расправа по текстот на Законот.

По донесувањето на конечниот текст на Законот, Советот веднаш започна со подготовките за неговата примена. Во текот на разработката на законските одредби беа воочени одреден број недостатоци во Законот што можат да се јават како сериозна пречка за неговото ефикасно спроведување, поради што Советот најави иницијатива за итни измени. Воочените недостатоци се однесуваат на следново: потреба од доуредување на постапката на усогласување на договорите за концепција, прецизно пропишување на идниот статус, програмските функции, изворите на финансирање и постапката на трансформација на локалните јавни радиодифузни претпријатија, внесување одредби за заштита на комерцијалните радиодифузери од политичко влијание, уредување на праштањето за тоа кој ја усвојува Стратегијата за развој на радиодифузната дејност, како и низа помали технички измени во насока на подобрување на законскиот текст.

¹ АТЦМ(2004)031, Анализа и оценка на нацрт-законот за радиодифузна дејност на Република Македонија, работна верзија изготвена од страна на работната група, Стразбур: Совет на Европа, Пакт за стабилност во Југоисточна Европа, 23 ноември, 2004 година и АТЦМ(2004)031, Анализа и оценка на нацрт-Законот за радиодифузна дејност на Република Македонија, верзија изработена од Министерството за транспорт и врски Стразбур: Совет на Европа, Пакт за стабилност во Југоисточна Европа, 20 мај, 2005 година

Закон за електронски комуникации

Советот за радиодифузија, по барање на Министерството за транспорт и врски и на Комисијата за транспорт, врски и екологија при Собранието на Република Македонија, даде пиза забелешки, сугестиии и предлози со цел да се подобри текстот на Законот за електронски комуникации. Повеќето од забелешките, сугестиите и предлозите беа прифатени од страна на Министерството, уште во фазата на изготвување на Законот. Тие се однесуваа на следниве прашања: дефинициите, меѓусебните релации и компатибилноста во работењето на Советот за радиодифузија и Агенцијата за електронски комуникации, дефинирањето и постапката на усвојување на Националната стратегија за развој на електронските комуникации и информатичкото општество, утврдувањето ингеренции на инспекциските служби на Агенцијата за времено заплеснување телекомуникациска опрема и др.

Меѓутоа, неколку забелешки и предлози на Советот за регулирање на прашањата што можат да се одразат врз состојбите во радиодифузија не беа прифатени. Првото прашање е усогласувањето на договорите за концесија за дистрибуција на радио-телевизиски програми преку кабелска мрежа со новиот Закон за електронски комуникации. Имено, со овој закон се либерализираше конкуренцијата меѓу операторите, бидејќи се укина одредбата од член 65 став 1 од Законот за радиодифузната дејност ("Службен весник на РМ" бр.20/97), со која се утврдуваше дека на едно концесиско подрачје може да функционира само еден оператор. Сепак, со законот не беа понудени конкретни решенија за тоа како да се спроведе постапката на усогласување на постојните концесиски договори со кабелските оператори, односно како да се спроведе нивно престанување и тие да се заменат со потврди со регистрација. Како резултат на тоа, усогласувањето не беше спроведено до септември 2005 година, како што предвидуваше Законот, а легалната конкуренција меѓу кабелските оператори на едно подрачје не беше воспоставена.

Прашање кое исто така може да се одрази врз работењето на Советот е фактот што во Законот за електронски комуникации не е одреден надоместок што би требало да го плаќаат јавните комуникациски мрежи за надзорот над програмските пакети што, согласно Законот за радиодифузна дејност го спроведува Советот за радиодифузија. За таа цел, Советот бараше да се внесе одредба со која дистрибуирањето на радио-телевизиски содржини преку комуникациските мрежи ќе се дефинира како посебен вид електронска комуникациска услуга, како и одредба со која ќе се утврди обврска за плаќање ваков надоместок.

Правила за рамноправен пристап во медиумското претставување за локалните избори во 2005 година

Правилата за рамноправен пристап во медиумското претставување за локалните избори во 2005 година, врз основа на кои се спроведуваше медиумското известување за изборите, ги изработи Советот за радиодифузија како резултат на искуствата од следењето на медиумското покривање на претходните изборни кампањи. Тие, во основа беа истите што беа утврдени за време на парламентарните избори во 2002 година и претседателските избори во 2004 година со исклучок на неколку помали изменни. Во содржината на овој документ се вградени и одредбите од Препораката Р(99)15 на Комитетот на министри на Советот на Европа до државите членки за мерките што се однесуваат на покривањето на изборните кампањи од страна на медиумите. Одлуката за правилата за рамноправен пристап во медиумското претставување за локалните избори во 2005 година, на предлог на Советот, беше усвоена од Собранието на РМ, на 24 јануари 2005 година (Сл. весник на РМ бр.6/2005).

Неопходно беше, при медиумското покривање на локалните избори 2005, Одлуката да се надополни со следниве насоки, се во прилог на заштита на плуралитетот на политичките опции во јавниот простор: 1) се прецизираше дека преноси и снимки од митинзи, конвенции и други јавни собири можат да се емитуваат само како платена политичка програма во рамките на утврдените лимити за рекламирање на еден час: 8 минути и 24 секунди, на јавните медиуми, и 24 минути на комерцијалните; 2) беше нагласено дека интервјуата и дебатните емисии не ќе можат да се реализираат како платено политичко рекламирање. Во однос, пак, на законските мерки против прекршилите на правилата за медиумско покривање на изборниот процес, Советот уште пред почетокот на мониторингот ги извести сите електронски медиуми за скратената постапка по која ќе постапува - прво предупредување по кое следи барање да се покрене прекршочна постапка. Оваа постапка беше построга кога директни преноси и снимки од митинзи, конвенции и други јавни собири се емитуваат во која било друга форма освен како платено политичко рекламирање и надвор од лимитите

определени со Одлуката. Во ваквите случаи, Советот директно поднесуваше барање за покренување прекриична постапка.

Правилата за медиумско претставување за време на изборите се материја која во секој нареден изборен процес еволуира. Резултатите од мониторингот на локалните избори 2005, како прашања чија деталина разработка претставува предизвик, ги потенцираа: (1) критериумите врз основа на кои медиумите треба да обезбедат избалансираност во известувањето во ситуација кога на политичката сцена постојат голем број политички субјекти и менливи коалиции и (2) начинот на покривањето на изборниот молк.

РАДИО И ТВ СТАНИЦИ

Во декември 2005 година, во Република Македонија работат вкупно 153 радија и телевизии од кои 30 се јавни радиодифузни претпријатија, а 123 се трговски радиодифузни друштва.

Јавниот сектор го сочинуваат јавниот радиодифузен сервис на национално ниво Македонската радиотелевизија (МРТ) и 29 локални јавни радиодифузни претпријатија.

Во комерцијалниот радиодифузен сектор работат 123 субјекти. Осум од нив зрачат програма на национално ниво, меѓу кои пет телевизии и три радиостаници. Од вкупно 115 локални трговски радиодифузни друштва, 50 се телевизии, а 65 се радија.

Обнова на концесии за вршење радиодифузна дејност

Во текот на 2005 година, на 78 трговски радиодифузни друштва (45 радија и 33 телевизии) им истекуваше важноста на концесискиот договор поради што Советот за радиодифузија иницираше постапка за обнова на концесиите за вршење радиодифузна дејност². Меѓу 78 концесионери се наоѓаат: радио на територијата на Република Македонија со концесиски период од 7 години, телевизија на локално ниво со период од 7 години, радија на локално ниво - 5 години и радија на локално ниво чии концесии всеќе еднаш беа обновени за период од 2 години.

Крајниот рок за поднесување барања за обнова беше 30 април 2005 година. Во утврдениот рок, барање поднесоа 77 трговски радиодифузни друштва³.

Законската основа за обнова на концесијата е член 20 од Законот за радиодифузната дејност ("Сл. весник на РМ" бр.20/97 и 70/03) според кој, концесионерот може да поднесе барање за обновување на дodelената концесијата пред истекот на рокот на договорот за концесија. Во овој член понатаму се определува дека Советот за радиодифузија ќе и предложи на Владата на Република Македонија да ги обнови концесиите доколку за времетраењето на договорот, концесионерот не сторил прекршок во вршењето на дејноста, за издадената фреквенција на постојат пречки повторно да се додели на истиот концесионер и концесионерот се придржува на условите за вршење на дејноста утврдени со договорот.

Со цел да оцени дали концесионерите кои поднеле барање за обнова на дodelената концесија ги исполнуваат законските и договорни услови, Советот пристапи кон оценка на успешноста на остварувањето на обврските од договорот за концесија (член 20, став 2 алинеа 1 и 3 од Законот за радиодифузната дејност). При тоа, особено се обрнуваше внимание дали биле почитувани програмските барања и ограничувања, техничките услови за производство и еmitување на програмата и другите законски и договорни обврски, како и дали концесионерите постапувале по предупредувањата на Советот во врска со констатираните недостатоци во работењето и бројот на спроведени инспекциски надзори, односно поведени прекршочни или кривични постапки. Агенцијата за електронски комуникации (поранешни Управа за телекомуникации) до Советот за радиодифузија, согласно член 20, став 2 алинеа 2 од Законот за радиодифузната дејност, достави податоци дека за издадените фреквенции не постојат пречки истите повторно да се доделат. Во функција на обнова на концесиите, беа реализирани и посети на концесионерите.

При утврдувањето на Предлог - одлуката за обновување на концесиите, Советот за радиодифузија ги имаше предвид досегашните остварени придобивки од развојот на медиумскиот плурализам во Република Македонија, но и актуелниот момент во развојот на радиодифузната дејност, и притоа ги утврди следниве ставови:

- Во времето кога се водеше процедурата за обнова на концесиите, всеќе беше започната постапка за усвојување на новиот Закон за радиодифузната дејност, со кој се воведуваат низа

² Станува збор за концесиите дodelени со одлуките на Владата на Република Македонија: бр. 23-1229/1 од 4 мај 1998 година ("Службен весник на РМ" бр. 22/98, бр. 23-1883/1 од 6 јули 1998 година ("Службен весник на Република Македонија бр. 34/98), бр. 23-1873/1 од 16 мај 2000 година ("Службен весник на Република Македонија бр. 42/2000) и бр. 23-3163/1 од 21 јули 2003 ("Службен весник на РМ" бр. 50/03).

³ ТРД Радио Висар од Тетово не поднесе барање за обнова на концесијата, со што не го оствари правото за обновување на концесијата за вршење радиодифузна дејност.

клучни промени во радиодифузниот сектор и се предвидува изработка на Стратегија за натамошен развој на дејноста. Поради тоа, Советот зазеде генерален став дека концесиите треба да се обноват само за период од 2 (две) години, кога се очекува да биде донесена и Стратегијата. Имено, се предвидува Стратегијата за развој на радиодифузната дејност да биде донесена во третиот квартал на 2006 година. На тој начин се избегнува можноста за создавање правен вакуум и правна несигурност за субјектите кои се занимаваат со вршење радиодифузна дејност. Обновувањето на концесиите на период од седум, односно пет години, како што беше предвидено со стариот Закон за радиодифузна дејност, би значело "цементирање" на состојбата во радиодифузијата за мошне долг период и спречување на имплементацијата на новиот Закон;

- Имајќи го предвид фактот што во досегашниот период оштите економски услови за работење на трговските радиодифузни друштва беа мошне неповољни, а од страна на државата не беа преземени сите неопходни мерки за средување на состојбата на медиумскиот пазар (нелегални станици, еmitување без уредени авторски права), Советот зазеде став дека не треба да применува мошне рестриктивни критериуми и дека на најголемиот број трговски радиодифузни друштва концесијата треба да им биде обновена;
- Советот зазеде став дека, сепак, на Владата треба да ѝ предложи, на определен број трговски радиодифузни друштва концесијата да не им биде обновена, поради фактот што нивното работење драстично отстапува од утврдените програмски и технички барања и услови, или од други законски или договорни обврски.

Советот за радиодифузија, врз основа на спроведената постапка, заклучи да ѝ предложи на Владата на РМ да се обнови концесијата на 68 трговски радиодифузни друштва: 38 радија и 30 телевизии. Врз основа на Одлука на Владата, договори за концесија за период од 2 години се потпишани со оние трговските радиодифузни друштва кои во целост ги исполниле пристигнатите обврски за плаќање на надоместокот за концесија кои произлегуваат од договорите за концесија склучени за претходниот концесиски период.

Концесијата не им се обнови на девет трговски радиодифузни друштва: Радио Експрес - Охрид, Радио Морис - Македонски Брод, Радио МЦ - Скопје, Радио Хит - Струга, Радио Скај - Берово, Радио Пинк - Делчево, ТВ Маркони - Прилеп, ТВ Зери и Чегранит - Гостивар и ТВ Спектра - Струга.

Анализа на техничката опременост на радио и телевизиските станици

Во текот на 2005 година Советот за радиодифузија изврши посета на поголем број трговски радиодифузни друштва. Од извршената посета кај 7 радиодифузери (6 радија и една телевизија) се констатирани незадоволителни технички услови за извршување на дејноста: мали и несоодветни простории, непостоење акустичка обработка на студиото и режијата и недоволна техничка опрема од многу застарен тип. Кај останатите радиодифузери се констатирани задоволителни и соодветни просторни и технички услови за вршење на дејноста. За жал, само неколку од нив поседуваат навистина добри просторни услови, т.е. имаат доволен број простории со соодветни димензии, кои истовремено се и соодветно обработени, односно имаат солидна акустика, осветлување и климатизација

Констатирано е дека одреден број радиодифузери вложуваат во набавка на дигитална студиска опрема, што е за поздравување имајќи предвид дека тоа е првиот, и неопходен, чекор во претстојниот процес на целосно дигитално еmitување на програмските содржини.

Анализи на програмите на националните радио и ТВ станици

Советот за радиодифузија редовно следи колку и како електронските медиуми ги остваруваат законските и договорните обврски во однос на програмата што ја еmitуваат. Во рамките на овие активности, есента 2005 година, Советот спроведе мониторинг на програмата на радијата и телевизиите на национално ниво, односно на МРТ, А1, Канал 5, Телма, Сител, Антена 5, Канал 77 и

Радио Рс⁴. Анализата се концентрираше врз структурата на програмата, разновидноста на застапените жанрови, јазикот, реемитувањето туѓа програма, рекламирањето и спонзорството.

Како и во претходните години, сликата за програмите еmitувани од националните радија и телевизии, што ја продуцираше анализата, покажува сиромашна жанровска понуда од слични програмски сервиси.

Јавен радиодифузен сервис

Кaj телевизиските програмски сервиси на МРТ, во овој извештаен период, се случија концепцијски промени. Имено, вториот канал на Македонската телевизија (МТВ2), на кој јавниот сервис зрачејќи на македонски јазик и претежно еmitуваше спортски содржини и програми со забавна функција, практично престана да постои. На МТВ2 се поместија програмите наменети за етничките заедници што не се во мнозинство во Република Македонија, а третиот канал (МТВ3), на кој се еmitуваа овие програми, се трансформираше во Собранички канал.

Македонската телевизија, на Првата програма (МТВ1) еmitува жанровски разновидни содржини. Во играната програма се води сметка за застапеноста на европските филмови. Музичката програма е составена од емисии посветени на разни музички правци, со доминација на македонската музика и голема застапеност на разните видови инструментална музика. Важен дел од структурата на програмата сочинуваат информативната програма и вестите, а значајно е присуството и на образовната и на документарната програма.

На МТВ2, седмично се еmitуваат околу 65 часа програма на албански јазик, 17 часа и 30 минути на турски и по 1 час и 30 минути на српски, на ромски, на влашки и на бошњачки јазик. На последниве четири јазици еднаш месечно се еmitува 60-минутна емисија, најчесто забавна или документарна. ТВ редакциите на јазиците на немнозинските зедници, подготвуваат програми во чија жанровска структура најзастапени се вестите и информативните емисии, како и документарната, информативно - забавната и играната програма. Музиката е присутна во голем дел, пред се популарна, но не заостапуваши народната музика. Најмногу има музика на албански јазик, потоа на турски и англиски. Присуството на музиката на јазиците на другите заедници кореспондира со времетраењето на програмите на нивниот јазик.

Со цел да се утврди во која мера програмите на Македонската телевизија ги содржат општите карактеристики на програма на еден јавен радиодифузен сервис, односно дали МТВ ги остварува функциите на јавен сервис, беше извршена и анализа според методот воведен од Групата европски истражувачи на публиката (GEAR - Group of European Audience Researchers), како стандардизиран метод за анализа на остварувањето на функциите на јавниот радиодифузен сервис. Според резултатите од оваа анализа, генерално може да се констатира дека Македонската телевизија не успева во целост да ги исполни функциите на јавен сервис, веројатно како резултат на општата криза во која се наоѓа повеќе години.

Јасно е дека јавниот сервис не може и не смее да се прецушти на натпревар за високи рејтинзи (голема гледаност) со комерцијалниот сектор, затоа што тој има поинакви програмски обврски. За дел од програмите што јавниот сервис има обврска да ги еmitува, не постои ниту комерцијален интерес, односно тие не иносат пари, па оттука е и природно да не можат да се сретнат на комерцијалните медиуми што се финансираат од реклами. Такви се, на пример, програмите за лица со опиттен слух, програмите наменети за различните етнички заедници што живеат во државата или пак програми со образовна функција и содржини од областа на науката и уметноста за кои постои интерес кај многу мали делови на публиката и сл.

Меѓутоа, програмските сервиси на Македонската телевизија, треба да се стремат да ги исполнат своите основни функции: универзалност, квалитет, разновидност, негување културен идентитет и вредност за пари. Или конкретно, во делот на *универзалноста*, вкупната публика на програмите на јавниот сервис треба да биде поголема од публиката на комерцијалните медиуми, односно програмите на МТВ треба да досегаат до најголем дел од публиката. Потоа, еднакво да досегаат до сите возрасни групи, етнички заедници, мажите и жените во државата, како и до населението од сите региони во Македонија. Програмите треба да бидат доволно привлечни за публиката дневно да поминува повеќе време со програмите на јавниот сервис во споредба со времето што го поминува со

⁴ Со анализата не беше опфатена Алсат М, бидејќи до 31 декември 2005 година, таа се уште иешмаше започнатото да еmitува програма од сопственото студио. Согласно договорот за концесија, Алсат М требаше да започне со еmitување сопствена програма најдоцна до ноември 2005 година. Поради ова, Советот за радиодифузија на оваа трговско радиодифузно друштво му упати писмено предупредување.

програмите на другите канали. Од аспект на *кавалиштетот*, обемот на премиерните програми во неделната шема на програмските сервиси на МТВ треба да биде доминантен во однос на рецизите. Оценките на публиката треба да бидат повисоки од оценките за комерцијалните медиуми во поглед на: исполнувањето на жанровските очекувања, вкусот и пристојноста во програмите, точноста и непристрасноста во информирањето, како и за димензиите на истражувачкото новинарство. Во однос на *разновидноста*, јавниот сервис треба да нуди жанровски поразновидна програма од програмите на комерцијалните медиуми. Во ударното време треба да има поголем обем програми засновани на факти. Обемот на програмите што имаат голем досег, треба да биде поголем од обемот на ваквите програми на комерцијалните медиуми, и голем процент од публиката во ударното време треба да задржи на своите програми засновани на факти. Во делот на *негување на националната култура*, јавниот сервис треба да се обиде да емитува голем обем програма од домашно производство, која истовремено ќе биде и доволно атрактивна за да привлече значаен дел од публиката. И на крајот, во однос на карактеристиката *вредноста за пари*, парите што јавниот сервис ќе ги потроши за производство на програмите треба да се соодветни, односно да се оправдаат со бројот на гледачите до кои ќе досегнат програмите, и поединечно цената на чинење на секој од одделните жанрови треба да е соодветна на бројот на гледачите на секој од жанровите.

За Собранискиот канал, не важат споменатите обврски, меѓутоа имајќи го предвид начинот на кој тој сега функционира, итно мора да се отвори прашањето за неговите функции и програмски концепт. Мора да се потенцира дека содржините поврзани со функционирањето на Собранието на РМ, беа и се најмал дел од вкупната програмска понуда на овој канал. Каналот функционира практично без концепт, затоа што другите содржини ги дополнуваат празнините кога нема собраниски активности. Исто така, ова е веројатно единствен случај на вакво функционирање, затоа што собраниските канали што постојат во некои европски земји (Англија, Франција, Италија, Грција, Португалија и Луксембург), емитуваат исклучиво содржини поврзани со работата и активностите на собранијата.

Македонското радио, како јавен радио сервис на национално ниво, настојува функциите на медиумот или задоволувањето на специфичните потреби на одредена публика да ги исполни на ниво на целина, односно преку различното конципирање на понудата на секој од програмските сервиси.

Кај Првата програма на Македонското радио (MP1), акцентот се ставен врз исполнувањето на информативната функција на медиумот, со доминантно присуство на вестите и на други форми на информативна програма. Говорот, кој е присутен во исклучително голем процент, е вообличен во жанровски разновидни целини. Музичката понуда на MP1, во најголем дел е на македонски јазик, а жанровски најзастапена е популарната музика. На овој програмски сервис се емитува само сопствена програма.

Втората програма на Македонското радио (MP2) ја извршува забавната функција на медиумот. Говорот, кој е застапен далеку помалку отколку кај MP1, пред се е концентриран во забавни содржини, а голем дел од музиката се состои од популарни композиции изведени на английски јазик. Овој програмски сервис реемитува вести на македонски јазик од "Гласот на Америка" и од Би-Би-Си, од кој реемитува и други содржини.

Македонското радио, настојувајќи да го исполни оној дел од функцијата на јавниот радиодифузен сервис според кој треба да води сметка и за потребите на други, помали публики, го емитува на Третата програма (MP3) и Музичкото радио Канал 103. Двата програмски сервиси имаат свои постојани публики, со тоа што публиката на МРТ, може да го следи овој програмски сервис на ноќните часови, на фреквенцијата на MP2, а Канал 103 има своя фреквенција која и е достапна на скопската публика. На MP3 се емитуваат исклучиво содржини од сферата на науката, уметноста и културата. Ваквата уредувачка определба се следи и во музичкиот избор кој се состои само од дела од класичната музика. Канал 103 пак, продолжува да ги негува иновацијата и новите изразни форми во музиката, со што ги задоволува специфичните потреби на публиката чиј музички вкус е првенствено насочен кон новите музички правци.

Потребите за зачувување и негување на културниот идентитет на немнозинските заедници во Република Македонија, својот одраз го наоѓаат во радио програмите подгответи од редакциите на албански, турски, ромски, влашки, српски и бошњачки јазик. Седмично се емитуваат околу 69 часа програма на албански јазик, околу 35 часа на турски јазик и по 3 часа и 30 минути на ромски, влашки, српски и на бошњачки јазик.

Говорот претставува значаен дел од Програмата на албански јазик. Емитувањето жанровски разновидни содржини покажува дека станува збор за програма која концепцијски е концентрирана на исполнување на информативната и на забавната функција на медиумот. Сепак, во жанровската структура најзастапени се вестите - и сопствените и реемитуваните од Би-Би-Си. Емитуваната музика е пред се на албански јазик, со речиси воедначена застапеност на народната и популарната.

И Програмата на турски јазик одвојува значаен дел за говорот, и тоа најмногу за вести. Речиси рамноправно се застапени програмските целини со информативни содржини и со информации од уметноста, културата и хуманитарните науки. Од другите жанрови, позначајна е застапеноста на образовната програма. Во музичкиот дел од програмата, изборот паѓа на популарната турска музика.

Програмите на јазиците на ромската, влашката, српската и бошњачката заедница во Република Македонија, со содржините во нивните секојдневни получасовни термини, во текот на работната недела ги исполнуваат пред се информативната и образовната функција на медиумот. Тие најмногу пласираат информации кои ја отсликуваат културната посебност и животот на овие заедници и вести (освен Програмата на српски јазик која не емитува вести). И структурата на музичкиот дел од програмата ја следи ваквата интенција, па говорниот дел е придржен со народна музика на соодветниот јазик. Во викендите програмата се исполнува само со народна музика, веројатно со намера да се исполни забавниот сегмент од функциите на медиумот.

Комерцијални телевизии

Заедничка карактеристика за комерцијалните национални телевизии е тоа што не вложуваат многу во производството на програма. Имено, иако како субјекти во радиодифузијата постојат повеќе години и се чини логично да се очекува дека ќе емитуваат пред се сопственна, квалитетна програма, кај сите нив во програмската понуда доминира играна програма од туѓо производство.

Во останатиот дел од програмата, А1 телевизија е концентрирана на комерцијалниот дел од понудата (рекламирање и телешопинг), а потоа на содржини со кои ја исполнува информативната функција (информативна програма и вести).

Кај ТВ Канал 5, во преостанатиот дел од програмата, најмногу внимание е посветено на исполнувањето на забавната и на информативната медиумска функција.

На Сител, од другите програми најзастапени се вестите, комерцијалните содржини и програмите преку кои медиумот ја исполнува забавната функција.

Во другиот дел од својата програмска понуда, Телма посветува повеќе внимание на образовната функција на медиумот што се гледа од застапеноста на документарната програма.

Комерцијални радија

Како музичко радио, Антена 5 комплетната структура на својата програмска шема ја ориентира кон актуелните случувања на популарната, светска и домашна музичка сцена, со доминантно присуство на англиската популарна музика. Ваквата ориентација, придонесува вториот по големина сегмент во структурата на програмата да го бележат рекламите. Говорните содржини се пред се организирани во забавни програмски целини.

Говорниот дел од програмата на Канал 77, најмногу е организиран во информативни и забавни содржини. Музичкиот дел и овде е претежно посветен на популарната музика на англиски јазик. Оваа радиостаница, покрај сопствените, реемитува и вести на Слободна Европа и на Гласот на Америка на македонски јазик.

Музиката на Радио Рос е предоминантно популарна, од српско говорно подрачје. Поголемиот дел од говорот е од туѓо производство и ги опфаќа "Вестите на македонски јазик" на Дојче Веле и образовната емисија "Учете германски со Дојче Веле".

Анализи на програмите на локалните радио и ТВ станиците

Во овој извештаен период беа снимени и анализирани неделните програми на трговските радиодифузни друштва на локално ниво (44 радиостаници и 33 телевизии) на кои во втората половина од 2005 година им истекуваа договорите за концесија. Целта беше да се утврди во колкава мера радио и ТВ станиците ги почитуваат одредбите од Законот за радиодифузната дејност и од Договорот за концесија.

Програмите на сите локални трговски радиостаници беа снимени и анализирани во текот на мај. За поголемиот дел од радиостаниците (37) ова беше втора оценка на концесискиот период, имајќи предвид дека пред две години, кога им истекуваа првичните договори за концесија, нивната неделна програма беше предмет на анализа. Целта на анализата кај оваа група радиостаници беше да се утврди во колкава мера тие се придржуваат до програмските обврски преземени со договорите за концесија, обновени во 2003 година. При оценката, Советот се раководеше од тоа во колкава мера медиумите ги исполнуваат утврдените критериуми во договорите: учество на говорните содржини, жанровската структура на програмата, покривањето локални настани и структурата на музиката според јазик на еmitување. Анализата покажа дека дел од радиостаниците во оваа група не се придржуваат до преземените програмски обврски од договорите. За пет радиостаници од оваа група, кои воопшто немаа говорен дел или говорниот дел се сведуваше на СМС пораки и на поздрави и честитки, а кои во исто време не еmitуваат информации за локални настани и не се придржуваат до утврдените квоти за еmitување музика на македонски јазик, Советот за радиодифузија предложи да не им се обноват договорите за концесија.

Анализирани беа програмите уште на 7 радиостаници на кои ова им беше прво обновување на договорите за концесија. Од оваа група медиуми, Советот предложи да не му се обнови концесијата за работа на Скај радио од Берово, имајќи предвид дека воопшто не еmitува говорни содржини, а со тоа ниту информации за локални случајувања. Од друга страна, еmitува претежно музика од српско говорно подрачје, што е спротивно на пријавената структура на музиката при аплицирањето за добивање концесија.

Со анализата е констатирано дека дел од радиостаниците се уште еmitуваат големи блокови поздрави и честитки, што секако не е во полза на квалитетот на програмите што треба да ги продуцираат.

Совсмот за радиодифузија, имајќи ја предвид потребата од заштита на домашното музичко творештво, сите радиостаници и со новите договори ги обврза одреден процент од музиката што ја еmitуваат да биде на македонски јазик, односно на јазиците на етничките заедници за оние радиостаници кои својата програма ја еmitуваат на некој од тие јазици.

Анализирани беа и програмите на 33 телевизиски станиците на кои во 2005 година, исто така, им истекуваа договорите за концесија. Програмите на овие станиците беа анализирани на почетокот од годината. Целта беше да се утврди дали ТВ станиците ги почитуваат одредбите од Законот за радиодифузната дејност и од Договорот за концесија, што се однесуваат на програмските аспекти.

При оценката на програмите на ТВ станиците, Советот за радиодифузија се раководеше од следниве основни критериуми: времетраење на еmitувањето, јазикот на кој се еmitува програмата, процентот на програма од сопствено производство, реemитувањето странска програма. Со анализата беше констатирано дека првите два критериума ги исполнуваат сите анализирани станици. Третиот критериум, минималиот процент програма од сопствено производство, што според Законот изнесува 40%, не го исполнуваат ниту една станица. Имајќи го предвид овој факт, Советот за радиодифузија предложи концесијата да не им се обнови само на три ТВ станици (ТВ Маркони, ТВ Спектра и ТВ Зери и Чегранит) кои за разлика од другите, воопшто не еmitуваат сопствена програма, а од друга страна, реemитуваат големи блокови странска сателитска програма, без согласност од Советот.

Имајќи ја предвид потребата од негување на културниот идентитет, Советот ги обврза ТВ станиците на кои предложи да им се обноват договорите за концесија (вкупно 30) да еmitуваат одреден процент музика на македонски јазик односно на јазиците на етничките заедници.

Мониторинг на медиумското покривање на локалните избори во 2005 година

Генерално, кај македонските радија и телевизии, забележлива е позитивна тенденција во исполнувањето на професионалните стандарди при програмското покривање на политичките изборни кампањи. Тоа е пред се резултат на непосредното искуство, со сите негови негативни и позитивни аспекти, кое домашните медиуми го имаат стекнато во плуралниот политички амбиент. Под овој општ, позитивен заклучок, Советот за радиодифузија може да ги подведе и резултатите добиени од набљудувањето на програмите на сите македонски електронски медиуми за време на Локалните избори во 2005 година, што беше еден од императивните зафати во неговата годишна програма.

Спроведен методолошки консеквентно, почнувајќи од 21 февруари, мониторингот ја следеше комплетната дваесетдневна предизборна кампања во Првиот изборен круг, а потој, со неизменети критериуми и интензитет, продолжи со набљудување на медиумското покривање на сднонеделната политичка агитација од Вториот круг. Еднаков третман им се даде и на трите циклуси на Изборниот молк, вклучувајќи ги и дновите на прогласувањето во некои изборни единици.

Општото согледување за новинарското покривање на Локалните избори во 2005 година, покажа дека, сепак, најголем пристап до сите медиумски облици на политичка промоција имаа големите партии и коалиции. Тоа е сосем очигледно од податоците за времето потрошено на платеното политичко рекламирање, што е недвојбен показател за финансиската моќ на политичките субјекти. Мошне мал дел од медиумите се определија да отворат простор и време за неголема видливост на помалите политички субјекти, било во вестите, било во дебатите или пак во интервјуата, односно, преку оние жанрови каде што финансиската моќ не игра пресудна улога. Уште една, мошне важна димензија во релацијата - медиуми/политичка сцена, претставува и односот на уредувачката политика спрема покривањето на изборниот молк, како еден од најчувствителните политички институти од непосредниот чин на демократски политички избор.

Медиумското известување за Локалните избори се спроведуваше врз основа на одредбите утврдени со Законот за изменување и дополнување на Законот за локалните избори (Сл. весник на РМ бр.35/2004), и со Одлуката за правилата за рамноправен пристап во медиумското претставување за Локалните избори во 2005 година, усвоена од Собранието на РМ на 24 јануари 2005 година (Сл. весник на РМ бр.6/2005), по предлог-текстот изработен од Советот. Пред почетокот на мониторингот Советот ги извести сите електронски медиуми дека ќе постапува по скратена постапка: ќе упатува само прво предупредување и потоа директно ќе поднесува барање да се покрене прекршочна постапка. Исклучок од оваа постапка беше направен само во поглед на непочитувањето на новата одредба: во случаите каде што директни преноси и снимки од митинзи, конвенции и други јавни собири не се еmitуваат во единствената дозволена форма на платено политичко рекламирање, и во рамките на лимитите утврдени со Одлуката, Советот директно поднесуваше барање да се покрене прекршочна постапка.

Одделно по медиуми, оценка на Советот е дека МРТВ, јавниот сервис, вложи напори да промовира што е можно поголем број кандидати за градоначалници, определувајќи се притоа за жанровска разновидност: вести, други актуелно-информативни емисии, дебати, интервјуа и бесплатно претставување. На тој начин, програмската политика на МРТВ се покажа отворена и за кампањата на помалите партии и за независните кандидати, што беше особено видливо на вестите, како најгледана емисија од жанровите со информативна функција.

Програмата на јавните локални радиодифузери пред се беше насочена кон исполнување на обврската за еmitување бесплатно претставување, меѓутоа не помалку застапена беше и платената политичка програма. Од 29 јавни радиодифузни претпријатија на локално ниво, бесплатно претставување не обезбедија само три радио станици.

Споредбено со програмите на јавните електронски гласила, комерцијалните национални радија и телевизии за изборната кампања информираа во помал обем, и тоа следејќи ги пред се активностите на стабилираните политички субјекти. Некои од комерцијалните медиуми, пак, со тоа што ги третираат интервјуата не како новинарски жанр туку како облик на платено политичко рекламирање, ги ставија своите новинарски капацитети во непосредна промотивна служба на политичките партии.

Откако изборните резултати од Првиот круг поконкретно ја исцртаа мапата на позициите од кои во Вториот круг настапуваат политичките опции, за очекување беше дека организаторите на изборната кампања ќе се фокусираат на поагресивно и понепосредно полемизирање со политичките опоненти,

и дека ќе се стави акцент врз (не)регуларноста на дотогашниот изборен процес. Тоа, се разбира, се одрази и врз начинот на кој известуваа медиумите: теренската кампања во Вториот круг, со поголем информативен обем ја следеше само МРТВ, и, кај сите негови програмски сервиси, во однос на Првиот круг, мониторингот констатираше позитивно поместување кон подеднаква застапеност на сопствените политички опции. Комерцијалните радио и ТВ станици најчесто известуваа од пресконференциите на политичките субјекти што останаа потенцијален избор за градоначалници.

Дебатите, како полемички жанр кој овозможува непосредно соочување и промоција на различни политички опции, најмногу беа присутни на сите програмски сервиси на МРТВ, и, треба да се истакне дека јавниот сервис реализираше дебати со кандидатите за градоначалници на сите поголеми општини. Од комерцијалните национални медиуми, дебати реализираа само ТВ Сител, ТВ Телма и Радио Капал 77. Со оглед на фактот дека медиумскиот простор за политичка полемика гравитираше околу локалните избори - се очекуваше дебатите со поголем интензитет да се појават на локалните медиуми, и тоа особено на јавните. Меѓутоа, овој облик, кој е еден од пообјективните медиумски пристапи до различни политички ставови, бидејќи пред се зависи од реторичката вештина на оној што ги промовира сопствените политички аргументи, го искористија само пет јавни радиодифузни локални медиуми, а иста уредувачка одлука се покажа и кај локалните комерцијални медиуми.

Платеното политичко рекламирање беше доминантна форма за медиумско презентирање на организаторите на изборна кампања. Еден од заклучоците што ги сугерира овој податок, впрочем како и во претходните изборни циклуси, е фактот дека големите политички партии и коалициите покажуваат изразита финансиска моќ. Со долгите форми на платено политичко рекламирање - митинзи, јавни настапи, конвенции, и други агитацијски сродни јавни собири - и во двата изборни циклуса, на националните медиуми најприсутна беше Здружената опозиција. Во оваа смисла, интересно е да се издвои и ривалитетот за градоначалник на Скопје: кампањата на поранешниот градоначалник Ристо Пенов доминираше на националните медиуми, додека во истиот медиумски простор, независниот кандидат Трифун Костовски откупи трипати помалку рекламино време.

Во однос на прекршувањата на правилата за медиумско покривање на Локалните избори, може да се каже дека медиумите најчесто ги надминуваа лимитите за вкупниот обем рекламирање (економски маркетинг и платено политичко рекламирање) на реален час, а недозволено еmitуваа и интервjuја во форма на платено политичко рекламирање. Потоа следуваше надминувањето на лимитите за платено политичко рекламирање на реален час, па отстапувањето повеќе време од дозволеното на еден организатор на кампања во ударното време. Дел од медиумите ја прекршија и одредбата од Одлуката што се однесува на еmitувањето спотови на државните органи со кои се промовираат нивните активности. Во конкретниот случај станува збор за пропагандните спотови на Министерството за економија. Неколку прекршувања се однесуваа и на недозволеното еmitување политички спотови за време на цртани филмови и во вести, а две специфични прекршувања што се појавија на овие избори беа поврзани со инволвирање деца во политичката кампања.

Изборниот молк, во Првиот круг траеше од 00:00 часот на 12 март до 19:00 часот на 13 март. Во првиот ден од изборниот молк, беа регистрирани неколку помали прекршувања, меѓутоа, по контактите со медиумите, беше констатирано дека станува збор за невнимание или за технички пропуст. На денот на гласањето, пак, молкот го прекршија тринадесет медиуми. Еден вид прекршувања беа прилозите во кои при известувањето за текот на гласањето како извори беа користени изборни штабови или политички партии, односно беа еmitувани изјави на кандидати или на лидери на политички партии. Најтежок облик на прекршување на предизборниот молк беше констатиран кај охридското Радио МХ, кое во неколкучасовната отворена програма еmitуваше директни јавувања од изборни штабови и изјави од кандидати за градоначалници и претставници на политички партии, од кои дел одеа во прилог на нескириена агитација.

Се покажа дека критичка точка во покривањето на изборниот молк е известувањето за неправилностите и инцидентите во текот на гласањето. Како и во претходните изборни циклуси, се потврди дека ниту најдеталните правила и упатства не можат да ги предвидат сите нови ситуации што можат да произлезат од практиката. Советот констатираше дека медиумите се упите ги немаат доволно совладано правилата на известување за време на молкот, и, неретко го жртвуваат новинарскиот професионализам за сметка на сензационализмот и исфорсираната драматичност на информациите, при што главно се поведуваат по настојувањето да обезбедат што повеќе информации за инцидентите во изборниот процес, независно дали тие информации се претходно проверени и потврдени според легитимитетот на изворот од кој потекнуваат.

ОПЕРАТОРИ НА КАБЕЛСКИ МРЕЖИ

Во Република Македонија, во декември 2005 година, постојат 65 легални оператори на кабелски мрежи кои имаат околу 90.000 претплатници. Станува збор за кабелските оператори на кои концесиите им се доделени со одлуките на Владата бр. 23-3100/1 од 24 јули 2001 година и бр. 23-481/1 од 5 март 2002 година.

Операторите на кабелски мрежи и промениште во законската регулација

Во текот на 2005 година Собранието на Република Македонија донесе два нови закона чии одредби доведоа до промени во поставеноста и надлежностите во врска со ТРД - оператори на кабелска мрежа. Во февруари 2005 година, беше донесен Законот за електронските комуникации, а во ноември 2005 - новиот Закон за радиодифузната дејност.

Законот за електронските комуникации, кабелската телевизиска мрежа ја дефинира како "јавна комуникациска мрежа, која примарно се користи за дистрибуција на радио и телевизиска програма до јавноста" (член 4 став 1 алинеа 35). Во Законот за радиодифузната дејност се говори за оператор на јавна комуникациска мрежа, кој се дефинира како "правно лице кое има право да гради, поседува, изнајмува и работи со јавна комуникациска мрежа и придружни средства и може да дава јавни комуникациски услуги" (член 4 став 1 алинеа 2). Освен тоа, укината е и одредбата од стариот Закон за радиодифузната дејност, според која на едно концесиско подрачје можеше да функционира седен оператор.

Надлежноста за вршење надзор врз спроведувањето на Законот за електронските комуникации ја имаат Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за електронски комуникации, која како ново регулаторно тело произлезе од поранешната Управа за телекомуникации. Вака, кабелските оператори речиси целосно се во надлежност на овие два органи. Надзорот што го врши Советот за радиодифузија се однесува само на реемитувањето канали со порнографски содржини и на листата на програми во програмските пакети. Имено, операторите се должни програмските сервиси што ги пренесуваат преку својата мрежа да ги регистрираат кај Советот откако претходно, од Министерството за култура ќе добијат потврда за уредени авторски и сродни права (член 109 став 2 од Законот за радиодифузната дејност). Сепак, овој надзор на Советот може да биде доведен во прашање поради тоа што во Законот за електронски комуникации не е предвиден надоместок што за таа намена треба да го плаќаат кабелските оператори.

Со оглед на фактот што, во Законот за електронски комуникации не беше прецизно уредена постапката на усогласување на договорите за концесија на постојните кабелски оператори, Советот за радиодифузија, по препорака на Владата (бр.19-3424/1 од 55-та седница, одржана на 23.09.2005 година), формираше Меѓуресурска работна група составена од претставници на Советот, Министерството за транспорт и врски, Министерството за економија, Министерството за финансии, Агенцијата за електронски комуникации, Секретаријатот за законодавство и претставници на Стопанската интересна заедница на операторите на кабелска мрежа (СИЗ) "Мк-Нет" Скопје. Задачата на оваа меѓуресурска група беше да ја дефинира постапката за усогласување на договорите за концесија склучени меѓу Владата на Република Македонија, како концедент, и трговските радиодифузни друштва-оператори на кабелска мрежа, согласно одредбите од Законот за електронски комуникации, на начин со кој ќе се обезбеди континуитет во работењето на постојните 65 оператори. Групата ја разработи оваа постапка и утврди предлог што треба да и се достави на Владата. Според истиот, Владата би требало да донесе одлука за престанок на важење на одлуките за доделување концесија, да го задолжи Министерството за транспорт и врски и другите надлежни институции да ги завршат започнатите постапки за техничка легализација на кабелските мрежи, а Агенцијата за електронски комуникации да не ја започне постапката на нотификација на оние кабелски оператори кои нема да го платат во целост надоместокот за концесија.

Техничка легализација на кабелскиите мрежи и усогласување на договорите за концесија со новата регулација

Според информациите што ги има Советот за радиодифузија, ниеден од постојните кабелски оператори ја нема завршено до крај процедурата за техничка легализација т.е. нема добиено решение за употреба на објект, кое го издава Министерството за транспорт и врски. Советот во неколку наврати посредуваше со цел да се надмине оваа ситуација и кабелските оператори да ги поднесуваат навремено своите барања за добивање дозволи, а Министерството за транспорт и врски поакјурно да пристапи кон нивното решавање. Во случај на непочитување на процедурата, Државниот инспекторат за урбанизам и градежништво треба да ги предупреди операторите за непочитување на техничките барања, а во краен случај да преземе и мерки на уривање на технички нелегални објекти т.е. мрежите.

За жал, такви активности не се преземени, а дури почнаа и да се појавуваат нови нелегални оператори, кои поттикнати од најавите дека пазарот на телекомуникациите се либерализира, почнаа да отвораат кабелски телевизиски мрежи, без при тоа да ги почитуваат законските прописи. И за ова Советот во неколку наврати реагираше до Министерството за транспорт и врски, како и до тогашните негови органи: Управата за телекомуникации и Државниот инспекторат за урбанизам и градежништво. Од Управата с добиен одговор дека не се надлежни да постапуваат во повеќето од случаите, а само во еден случај - дека е поднесено Решение за забрана на вршење на дејност. Од Државниот инспекторат за урбанизам и градежништво не е добиен никаков писмен документ дека имаат постапено во случај против некој од кабелските оператори (без разлика дали има концесија, а се пири надвор од своето подрачје или е целосно нелегален оператор).

Оваа процедура Советот ја водеше пред да се донесе новиот Закон за електронски комуникации, според кој целата проблематика преминува во надлежност на Министерството за транспорт и врски и новоформираната Агенција за електронски комуникации.

Мониторинг на програмскиите пакети

Од почетокот на функционирањето на кабелските оператори (првите 28 договори имаат важност од 1 јануари 2002 година, а другите 37 од 1 јуни 2002 година), еден од главните проблеми беше тоа што тие не ги почитуваат обврските да реемитуваат само канали за кои имаат регулирани авторски права, дефинирани во Договорот за концесија. Имено, според членот 24 од Договорот за концесија, концесионерот е должен да обезбеди дозвола од имателот на правата согласно Законот за авторското право и сродните права и меѓународните конвенции и договори што ја обврзуваат Република Македонија. Во преодните одредби од Договорот (член 54) се утврдени и роковите во кои концесионерите се должни до Советот да достават документација за уредените права. Доколку кабелскиот оператор сака да изврши промени во програмскиот пакет, мора претходно да добие согласност од Советот за радиодифузија (член 21 од Договорот), како и мислење од Одборот на корисниците (член 22 од Договорот).

Мерките преземени со првите три редовни мониторинзи спроведени на крајот од 2003 и во првата половина од 2004 година⁵, доведоа до извесно подобрување на состојбата. Бројот на канали кои се реемитуваа без потпишан договор за авторски права беше многу намален, исто како и бројот на кабелските оператори кои реемитуваа порнографија, а 39 кабелски оператори ја поминаа процедурата за добивање согласност за измена на програмскиот пакет. Сепак, до очекуваното целосно нормализирање на ситуацијата не дојде пред се поради нелојалната конкуренција меѓу самите кабелски оператори. Имено, во очекување (а и по донесувањето) на Законот за електронските комуникации и укинувањето на монополската положба на операторите, некои од кабелските оператори започнаа нелегално да се шират на туѓи концесиски подрачја, веројатно надевајќи се дека подоцна, со нотификација, ќе го легализираат своето инсталирање. Настојувајќи да ги привлечат граѓаните, тие, освен повластиците од типот на бесплатен приклучок, во програмските пакети нудат (и нудат) и канали за кои немаат регулирано авторски права и порнографски канали.

Во периодот декември 2004 - декември 2005 година, Советот продолжи да го следи исполнувањето на законските и договорните обврски во врска со програмските пакети организирајќи три редовни и повеќе вонредни мониторинзи. На 26 и 27 ноември, односно на 3 и 4 декември 2004 година, беше

⁵ За повеќе детали види во Советот за Радиодифузија (јули 2005) "Извештај за работата на Советот за радиодифузија од 1 јануари 2003 до 30 ноември 2004 година", Билтен бр.18:5-48.

реализиран четвртиот редовен мониторинг со кој беа опфатени програмските пакети на вкупно 56 кабелски оператори. Петтиот редовен мониторинг беше спроведен на 5, 6, 7 и 8 мај, а шестиот на 1, 2, 3 и 4 септември 2005 година. Со нив беше остварен увид во програмските пакети на 50 кабелски оператори⁶. За сите констатирани прекршувања беа преземени соодветни мерки. До Министерството за култура редовно се поднесува барања за спроведување инспекциски надзор за прекршување на членовите 24 и 54 од Договорот, а за непочитување на членот 21 од Договорот, Советот сам поднесуваше барања за покренување прекршочни постапки. Ист беше случајот и со прекршувањето на членот 35 од Законот за радиодифузната дејност, кој забранува еmitување или реemитување порнографија (за детален преглед на преземените мерки види во Главата **Мерки за непочитување на обврските од овој Билтен**).

Вонредните мониторинзи беа остварени со цел да се следи остварувањето само на одделни одредби, како на пример - забраната за реemитување порнографија, за еmitување сопствена програма или програма наменета за дистрибуирање по кабелска мрежа за која субјектот не поседува концесија и др. Ситуациите во кои се спроведува вонредни мониторинзи може да се илустрираат со едно специфично прекршување, кое се однесува на реemитувањето на каналот "TV Shop". Станува збор за телевизиска програма во рамките на која се еmitуваат промотивни емисии (титлувани на македонски јазик) за производи што можат да се нарачаат на телефонскиот број 080011777 од фирмa што е лоцирана во Македонија. Стариот Закон за радиодифузната дејност немаше предвидено можност да се даде концесија за производство на програма наменета за еmitување преку кабелските мрежи. Советот организираше вонредни мониторинзи кај сите кабелски оператори кои во своите програмски пакети го имаа "TV Shop". Против оние кои по двете начини предупредувања продолжија да го еmitуваат, беа поднесени барања за покренување прекршочна постапка поради непочитување на член 65 став 2 од Законот за радиодифузната дејност.

Специфична ситуација во која беше спроведен вонреден мониторинг беше и ненајавеното исклучување на програмите на неколку комерцијални национални телевизии, од страна на кабелските оператори. До исклучувањето дојде како резултат на несогласувањата меѓу некои од терестријалните комерцијални радиодифузери и кабелските оператори⁷. До сите оператори на кабелски мрежи, Советот веднаш упати предупредување дека со ова ја прекршила обврската за задолжително пренесување на програмите, утврдена со членот 20 од Договорот за концесија, и дека со тој чин прават сериозна повреда на слободата на информирањето преку намалувањето на бројот на каналите што им ги нудат на своите корисници.

⁶ Согласно член 30 и член 56 од Законот за јавни набавки ("Сл. весник на РМ, бр. 19/04), Советот за радиодифузија ангажира соработници за мониторинг преку Отворен повик. Со Отворениот повик Бр. 14/2005, објавен на почетокот од 2005 година, меѓу другото, се бараа и 65 соработници за мониторинг на кабелските оператори. По завршувањето на постапката беа ангажирани 50 соработници бидејќи за некои подрачја не се пријави ниту еден кандидат, додека иак некои од пријавените кандидати не ги исполнуваат критериумите.

⁷ За повеќе детали види во текстот: *Советот во улога на медијатор: Прашањето на легалноста на реemитувањето на Хрватската радиотелевизија*, во Главата Други активности на Советот од овој Билтен

ЕКОНОМСКО РАБОТЕЊЕ НА РАДИОДИФУЗНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Позитивното економско работење на радиодифузните организации е основен предуслов тие да можат ефикасно и квалитетно да ги исполнуваат своите програмски функции.

Проблем со кој Советот се соочи и во 2005 година беше недостигот од релевантни показатели за економското работење на електронските медиуми. Може да се очекува овој проблем во иднина да се надмине со оглед на тоа што со новиот Закон за радиодифузната дејност е предвидено радиодифузите да ги објавуваат податоците што се однесуваат на нивното финансиско работење, односно да му ги доставуваат на Советот за радиодифузија.

Според податоците добиени од Централниот регистар, а врз основа на завршните сметки, во радиодифузниот сектор (јавниот и приватниот), во 2004 година е остварен вкупен приход од 1.856.723.948,00 денари или 30.19 милиони евра. Трошоците на работење во двата сектора изнесуваат околу 1.850.356.321,00 денари или 30.08 милиони евра. Во овие податоци недостасува структурата на приходите остварени по разни основи, така што не може да се извлекуваат заклучоци за реалниот обем на средствата од реклами што се влеваат во радиодифузијата. Според истражувањата што ги вршат специјализирани истражувачки агенции (Analytica/Media&Advertising), висината на овие средства, во бруто износ (обем на емитувани реклами пресметани според декларираниот ценовници на медиумите) во 2004 година изнесувала околу 53 милиони евра. Разликата во податоците добиени од Централниот регистар и од истражувачките агенции веројатно се должи на фактот што медиумите, во практиката, најчесто склучуваат договори за огласување според цени што се значително помали од декларираниот, а има согледувања и дека некои медиуми за дел од емитуваните реклами воопшто не склучуваат договори за извршените услуги.

Јавен сектор

Согласно Законот за радиодифузната дејност од 1997 година (чл. 51 и 77) и Законот за основање јавно претпријатие Македонска радиотелевизија од 1998 година (чл.24), јавниот радиодифузен сервис, за своето програмско работење, најголем дел од средствата обезбедуваше од радиодифузната такса, а дополнителни средства остваруваше и од маркетиншки услуги, продажба на сопствена програма, други извршени услуги, донацији, како и од средства од Буџетот (за финансирање на програмите за иселениците). Оттаму, проблемот со опаѓањето на процентот на наплатата на радиодифузната такса што се провлекува поголем број години, првенствено се одрази врз работењето на МРТ, бидејќи таа е и најголем корисник на овие средства. Континуираниот недостиг од средства, не само што предизвика тешкотии во тековното работење на МРТ, туку го оневозможи и преземањето покрупни чекори кои нејзино техничко-технолошко преструктуирање и кон подобрување на програмската ионуда. МРТ, во деловната 2004 година, искајала загуба од 29.126.759,00 денари.

Со мошне тешка финансиска состојба се соочуваат и локалните јавни радиодифузни претпријатија и тоа е состојба која се провлекува подолг временски период. Од радиодифузната такса, за сите 29 локални јавни радиодифузни претпријатија се наменети 5% од вкупно наплатените средства. Според податоците добиени од Централниот регистар, во 2004-та година, за 26 јавни локални радиодифузни претпријатија оставарените вкупни приходи изнесувале 83.897.148,00 денари, а трошоците на работење 84.617.719,00 денари. Добивка во работењето оставариле 13 локални јавни радиодифузни претпријатија, пет искајале загуба, а 8 работеле на границата на рентабилноста.

Вкупниот број вработени во јавниот сектор, според податоците од Централниот депозитар за 27 субјекти, во 2004 година изнесувал 1746, од кои 1470 во МРТ, а 276 во јавните радиодифузни претпријатија на локално ниво.

Приватен сектор

Трговски радиодифузни друштва - претпријатли емитувачи

Трговските радиодифузни друштва, средствата за своето работење ги обезбедуваат првенствено од емитувањето економско-пропагандни пораки и комерцијални програми, а дополнителни средства можат да оставруваат и од продажба на сопствена видео, аудио и филмска продукција, како и од организирање концерти, јавни музички и сценски претстави и други содржини во рамките на својата дејност.

Комерцијален терестријален сектор - 2004 година

	Приходи	Трошоци	Негативна разлика
ТРД на национално ниво	455.444.474,00	427.179.569,00	-
ТРД на локално ниво	234.861.265,00	260.305.619,00	25.444.354,00
Вкупно:	690.305.739,00	687.485.188,00	-

Според податоците од завршните сметки за 2004-та година, добиени од Централниот регистар (125 трговски радиодифузни друштва), 71 трговско радиодифузно друштво, остварило добивка во работењето, а 54 друштва искажале загуба.

Бројот на трговските радиодифузни друштва кои емитуваат програма на национално, во 2004 година, во споредба со 2003, е поголем - пет субјекти емитуваат ТВ, а три радио програма. Од нив, два субјекта прикажале загуба во финансиското работење, а шест добивка. Подетални анализи за економското работење на комерцијалниот сектор и за 2004 година не можат да се направат поради фактот што недостигаат податоци за структурата на приходите и расходите.

Битно е да се напомене дека во приходите на трговските радиодифузни друштва, особено оние на локално ниво, значајна ставка се средствата од радиодифузната такса наменети за финансирање на радио и телевизиски програми од јавен интерес. За 2004 година, вкупните средства доделени по оваа основа за сите концесионери изнесуваат 49.418.995,00 денари. За поголем број локални медиуми, овие средства претставуваат значајна финансиска поткрепа, иако се наменети исклучиво за производство на нова програма.

Вкупниот број на вработени кај терестријалните емитувачи, во 2004 година, според податоците од Централниот депозитар изнесува 577, од кои 242 работат во субјектите кои емитуваат програма на национално ниво, а 335 во друштвата на локално ниво.

Трговски радиодифузни друштва - оператори на кабелски мрежи

Согласно законските одредби, кабелските оператори се финансираат единствено од средства стекнати врз основа на договорите склучени со корисниците на нивните услуги. Во 2004 година, единствено во овој сектор се остварени позитивни финансиски резултати од работењето. Од 63 трговски радиодифузни друштва - оператори на кабелски мрежи, за кои се добиени податоци од Централниот депозитар, 54 работеле со добивка, додека пак 9 прикажале загуба од 11.094.895,00 денари.

ТРД - оператори на кабелски мрежи - 2004 година

Остварени вкупни приходи	305.801.331,00 ден.
Трошоци во работењето	272.406.925,00 ден.
Нето добивка	33.394.406,00 ден.

Вкупниот број на вработени кај трговските радиодифузни друштва - оператори на кабелска мрежа, во 2004 година изнесувал 166 лица.

Споредбени показатели за работењето во 2003 и 2004

Споредбата на остварените вкупни приходи и трошоци во радиодифузијата во 2004 година, во однос на 2003 година, говори за тоа дека 2004 година била најповољна за работењето на кабелските оператори.

Приходи на терестријалните емитувачи - 2003/2004

Радиодифузни субјекти	Вкупен приход		Индекс 2003/2004
	2003	2004	
МРТ	942.365.961,00	776.719.730,00	82,42%
Јавни локални	75.656.209,00	83.897.148,00	110,89%
Приватен сектор	615.797.600,00	690.305.739,00	112,09%
Вкупно:	1.633.819.770,00	1.550.922.617,00	94,92%

* 2003 =100

Трошоци на терестријалните емитувачи - 2003/2004

Радиодифузни субјекти	Вкупни трошоци		Индекс 2003/2004
	2003.	2004	
МРТ	1.069.728.992,00	805.846.489,00	75,33%
Јавни локални	77.134.807,00	84.617.719,00	109,70%
Приватен сектор	626.447.538,00	687.485.188,00	109,74%
Вкупно:	1.773.311.337,00	1.577.949.396,00	88,98%

*2003=100

Во 2004 година ТРД - операторите на кабелски мрежи оствариле приходи кои се за 24 % поголеми од приходите во 2003 година, а трошоците, пак, се поголеми за 27%.

Кабелски оператори

Радиодифузни субјекти	Вкупен приход		Индекс 2002/2003
	2003	2004	
ТРД - оператори на кабелски мрежи	246.790.544,00	305.801.331,00	123,91%

* 2003 =100

Радиодифузни субјекти	Вкупни трошоци		Индекс 2003/2002
	2003	2004	
ТРД - оператори на кабелски мрежи	214.073.972,00	272.406.925,00	127,25%

* 2003 =100

ПРОМЕНИ ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Законот за радиодифузната дејност ("Сл. весник на РМ" бр.20/97) и Договорите за концесија ги предвидуваа условите кои треба да бидат исполнети за да може да се изврши промена во сопственичката структура на капиталот на трговските радиодифузни друштва и висината на уделите кои содружниците можат да ги имаат во капиталот на едно, односно на повеќе трговски радиодифузни друштва.

Постапката за давање согласност на промената во сопственичката структура на капиталот се иницираше со поднесување барање од страна на заинтересираното трговско радиодифузно друштво до Владата на РМ како концедент, преку Советот за радиодифузија.

Законот за радиодифузната дејност од 1997 година предвидуваше дека за да се одобри постапка за промена на сопственичката структура, трговските радиодифузни друштва треба да ги исполнят следниве услови:

- лицата кои пристапуваат како соосновачи во трговското радиодифузно друштво, да бидат основачи само на едно трговско радиодифузно друштво и соосновачи само на уште едно трговско радиодифузно друштво најмногу до 25% од вкупниот капитал на друштвото (член 10);
- правно и физичко лице чија дејност е од областа на печатот не може да основа организација и да врши радиодифузна дејност (член 11 став 1);
- основач, односно соосновач на радиодифузна организација не може да биде политичка партија, верска заедница, религиозна група, како и носител на јавна функција или функција во политичка партија (член 11 став 3)
- на трговското радиодифузно друштво можат да му се дадат најмногу две концесии за вршење радиодифузна дејност на локално ниво, и тоа: една за радио и сдна за ТВ на различни "несоседски" подрачја (член 17).

Во овој извештаен период, пред Советот за радиодифузија, повеќе трговски радиодифузни друштва иницираа постапка за промена во сопственичката структура на капиталот. За ТВ Менада од Тетово, за ТВ Скопје од Скопје и за ТВ Тоска од Скопје постапката заврши со донесување Одлука за давање согласност за промена на сопственичката структура од страна на Владата на Република Македонија. Ваква постапка беше иницирана и од ТВ Алсат од Скопје, но не е завршена бидејќи се очекуваше овој радиодифузер да обезбеди комплетна документација.

По добиената согласност, радиодифузните субјекти имаа обврска пред надлежниот регистарски суд да поведат постапка за запишчување на промената во сопственичката структура на друштвото во трговскиот регистар.

МЕРКИ ЗА НЕПОЧИТУВАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ

Во периодот на кој се однесува овој извештај, Советот можеше да презема мерки согласно стариот Закон за радиодифузната дејност. Тие мерки, според Деловникот на Советот за радиодифузија беа прво писмено предупредување, второ писмено предупредување со барање тоа да биде објавено од медиумот на кој се однесува, барање до надлежниот инспекторат да изврши инспекциски надзор и предлог до Владата на РМ за одземање на концесијата. Освен ова, Советот ја имаше на располагање и можноста да поднесува барања за покренување прекршочни пријави пред надлежните судови⁸.

Барања за инспекциски надзор

Во текот на 2005 година, Советот за радиодифузија, до Министерството за култура достави 44 предлози за спроведување инспекциски надзор, сите против ТРД оператори на кабелски мрежи. Имено, врз основа на спроведените мониторинзи на програмските пакети на кабелските оператори, Советот утврди дека некои од нив реемитуваат програми без согласност, спротивно на Договорите за концесија. Барањата за спроведување инспекциски надзор до Министерството за култура беа доставени со цел надлежниот орган да утврди дали кабелските оператори ги имаат регулирано авторските права за програмите кои ги реемитуваа без согласност од Советот.

Освен ова, Советот во неколку наврати реагираше до Министерството за транспорт и врски, како и до тогашните негови органи, Управата за телекомуникации и Државниот инспекторат за урбанизам и градежништво, поради појавата на нелегални оператори. Управата, само во еден случај одговори дека с поднесено Решение за забрана на вршење на дејност. Државниот инспекторат за урбанизам и градежништво до Советот нема испратено писмен одговор за тоа дали презел мерки против некој кабелски оператор.

Прекршочни постапки

Во периодот декември 2004 - декември 2005, Советот за радиодифузија, против радијата, телевизиите и операторите на кабелски мрежи кои не ги почитуваа одредбите од Законот за радиодифузната дејност - ЗРД ("Сл. весник на Р.М. бр. 20/97 и 70/03) покрена вкупно 185 прекршочни постапки. Надлежните судови имаат донесено пресуди само во 8 случаи.

Кај радијата и телевизиите, поднесени се 28 барања за покренување прекршочна постапка, а пресуди се донесени во два случаи. Против ТВ Сител и МТВ, покренати се прекршочни постапки поради сметување и дистрибуирање радиодифузна програма спротивно на утврдените услови - емитување програма која може штетно да влијае врз психофизичкиот развој на децата и младинците, во период пред 24:00 часот (член 35, став 2 и 4 од ЗРД). Пресуди не се донесени. Судска завршиница нема и кај трите прекршочни постапки што се водат против ТВ Сител поради надминување на дозволените лимити за рекламирање (член 51, став 1 од ЗРД). Поради емитување реклами за цигари, спротивно на членот 57 од ЗРД, поднесени се седум тужби: две против А1 ТВ, три против ТВ Канал 5 и две против ТВ Сител. Донесени се две пресуди - едната се однесува на А1, а другата на Сител.

Посебна група прекршочни постапки се оние кои се поднесуваат поради прекршоци направени во периодот на изборните процеси. Во овој извештаен период, врз основа на мониторингот на медиумското претставување на кандидатите во текот на изборната кампања за Локалните избори 2005 година, Советот поднесе вкупно 16 барања за покренување прекршочни постапки, во некои случаи и по две против истиот медиум. Како резултат на непочитување на одредбите за известување во текот на изборниот молк, постапки се покренати против: ТВ Сител, ТВ Скај Нет, ТВ МТМ, Радио Меффи, Радио МХ, ТВ Алфа Д, ТВ Кис и ТВ Нова (Куманово). Непочитувањето на други одредби во периодот на Локалните избори, тужби се поднесени против: Македонско радио - Програма на турски јазик, Радио Меффи, ТВ Алфа Д-Дебар, ТВ Берово, ТВ Гевгелија, ТВ Кавадарци, ТВ Куманово и ТВ Супер Скај - Тетово. Пресуда е донесена само во случајот на ТВ Берово.

⁸ Обидите да се оспори ваквото право на Советот беа конечно завршени кога, во јануари 2004 година, Основниот суд Скопје I определи дека врз основа на член 48 став 2 од Законот за прекршочна постапка и член 83 од стариот Закон за радиодифузната дејност, Советот може да поднесе пријава за покренување прекршочна постапка против прекршите на Законот за радиодијулзата дејност.

Податоците добиени со мониторингите на програмските пакети на трговските радиодифузни друштва - оператори на кабелски мрежи резултираа со поднесување вкупно 141 барања за покренување прекриични постапки. Судски пресуди се изречени во само 6 случаи.

Редовниот мониторинг од ноември и декември 2004 година, даде основа да се започнат 18 постапки поради реемитување канали со порнографски содржини (член 35 од ЗРД), и тоа против: Богател од Богданци, Евростил од Крива Паланка, Галакси КТВ од Скопје, ГИВ од Гостивар, Г-КТВ од Струга; ИМИЦ од Скопје, Кабелсат од Скопје, Кабел нет од Струмица, КТВ Зора од Скопје, Нет Кабел од Струмица, Сити од Свети Николе, ТВ Бос од Босилово, Теленет од Скопје, Телекабел 1 од Скопје, Максат и Наумовски од Скопје, Спајдер од Гевгелија, Медиа од Скопје и Роби од Штип. Пресуди се донесени во пет случаи: Евростил од Крива Паланка, Максат и Наумовски од Скопје, КТВ Зора, ИМИЦ од Скопје и Кабелсат од Скопје.

По вонредниот мониторинг во март 2005 година, пред надлежните судови се отпочнати шест случаи поради емитување програмски пакет без согласност, спротивно на концесискиот договор (член 65 став 2 од ЗРД) и тоа против Галакси КТВ од Скопје, Кале 2001 Кичево, Телекабел 1 од Скопје, Роби од Штип, поради емитување сопствена програма, а против Телекабел 1 од Скопје и Роби од Штип, се водат и прекршочни постапки поради реемитување на каналот TV Shop. Само во случајот против Кале 2001 е донесена судска пресуда.

Со редовниот мониторинг од мај 2005 година беа покренати вкупно 59 прекршочни постапки: 48 поради реемитување програмски пакет без согласност од Советот за радиодифузија (односно поради вршење на дејноста спротивно на Договорот за концесија - член 65 став 2 од ЗРД) и 11 поради реемитување порнографски канали. Во првата група тужби се наоѓаат оние против: Астра 99 од Куманово, Астра Плус од Кочани, Богател од Босилово, Евростил од Крива Паланка, Филаделфија од Кочани, Галакси од Скопје, Гив од Делчево, Гив од Гостивар, Г-КТВ од Струга, Глобал -Нет од Крушево, Г-ОН од Дебар, Имиџ од Скопје, Инфел КТВ од Охрид, Кабел Фокс од Кочани, Кабел Кам од Росоман, Кабел Нет од Струмица, Кабел Ви од Виница, Кабелсат од Скопје, Кадис 2002 од Штип, Кале 2001 од Кичево, Камсат од Виница, Канал 16 од Ресен, КДС Кабел Нет од Прилеп, КДС Кабел Нет Плус од Прилеп, КДС ТВ од Пробиштип, Крателсат од Виница, КТ Селеко од Неготино, КТП од Пехчево, КТВ Зора од Скопје, Максат и Наумовски од Скопје, МДС од Скопје, Медија Нет од Василево, Микс Нет од Битола, Моби од Битола, Мултиком од Тетово, Омега Нет од Демир Хисар, Роби од Штип, Сат Медија од Тетово, Сити од Свети Николе, Спајдер од Гевгелија, Спирит од Велес, Старкс од Куманово, Телекабел 1 од Скопје, Теленет од Скопје, То-Ми од Радовиш, ТВ Медија од Скопје, Вива Нет од Берово и Зора Кабел од Скопје. Во втората се вброени: Филаделфија од Кочани, Галакси КТВ од Скопје, Гив од Гостивар, Кабел од Валандово, Кабел Нет од Струмица, Кабел Ви од Виница, КТВ Зора од Скопје, Нет Кабел од Струмица, Роби од Штип, Сити од Свети Николе и ТВ Бос од Босилово.

Крајот на мониторинг од септември 2005 година значеше почеток за нови 58 прекршочни постапки: 41 поради реемитување програмски пакет различен од одобрениот и 17 поради реемитување порнографија. Противзаконските промени на програмскиот пакет им донесоа прекршочни постапки на Астра 99 од Куманово, Астра Плус од Кочани, Богател од Богданци, Евростил од Крива Паланка, ГИВ од Делчево, Глобал нет од Крушево, Кабел кам од Росоман, Кабел Ви од Виница, Кадис 2002 од Штип (концесиско подрачје во Скопје), Кале 2001 од Кичево, КДС Кабел Нет од Прилеп, Крател сат од Виница (концесиско подрачје во Кратово), МДС од Скопје, Старкс од Куманово, Спајдер од Гевгелија, Сат медија од Тетово, ТВ Бос од Струмица (концесиско подрачје во Босилово) Филаделфија 2002 од Кочани, ГИВ од Гостивар, Г-ОН од Дебар, Кабелскоп од Скопје, Кабел Фокс од Кочани (концесиско подрачје во Скопје), КДС Кабел Нет Плус од Прилеп, Мултиком од Тетово, Омега Нет од Демир Хисар, Роби од Штип, Сити од Свети Николе, Телекабел 1 од Скопје, Теленет од Скопје, ТВ Медија од Скопје, Вива нет од Берово и КТВ Зора од Скопје, Кабел Нет од Струмица, Медија-нет од Струмица (концесиско подрачје во Василево), Нет кабел од Струмица. Инфел КТВ од Охрид и Моби од Битола. Галакси од Скопје. Микс Нет од Битола, Кам сат од Македонска Каменица и Г-КТВ од Струга. Упорноста во прекршувањето на Законот со реемитувањето порнографски канали резултираше со тужби против Филаделфија 2002 од Кочани, ГИВ од Гостивар, Г-ОН од Дебар, Кабелскоп од Скопје, Кабел Фокс од Кочани (концесиско подрачје во Скопје), КДС Кабел Нет Плус од Прилеп, Мултиком од Тетово, Омега Нет од Демир Хисар, Роби од Штип, Сити од Свети Николе, Телекабел 1 од Скопје, Теленет од Скопје, ТВ Медија од Скопје, Вива нет од Берово и КТВ Зора од Скопје, Инфел КТВ од Охрид и Моби од Битола.

ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАДИО И ТЕЛЕВИЗИСКАТА ПРОДУКЦИЈА

Активностите на Советот во поглед на поттикнувањето на радио и телевизиската продукција се одвиваат во следниве насоки: следење на реализацијата на проектите одобрени на претходно објавените огласи, спроведување на постапката по шестиот оглас и започнување на постапката за последниот, седми оглас за финансирање програми од јавен интерес.

а) Реализација на проекти од претходно објавените огласи

Завршни активности околу реализацијата на програмите за кои се распределени средства според Одлуките на Владата на Република Македонија за распоредување на средства од радиодифузната такса за финансирање проекти од јавен интерес бр.23-5619/1 од 6 ноември 2001 година ("Сл. весник на Република Македонија" бр.100/2001), бр.23-3927/1 од 20 август 2002 година ("Сл. весник на Република Македонија" бр.68/2002) и бр. 23-2306/1 од 21 јули 2003 година ("Сл. весник на Република Македонија" бр. 50/2003):

- Склучување договори за финансирање;
- Раскинување на договорите за невладетелски регистриран рачен залог;
- Ажурирање на постапката за исплата на средствата според предвидените услови;
- Следење на проектите што се во фаза на реализација;
- Стручна продуцентска и драматуршка помош во реализацијата на проектите;
- Усвојување на завршните проекти и анализа од аспект на жанровската структура, тематската ориентација, видот на продукција, субјектот на продукцијата/продуцентот и др.;
- Координација на активностите во врска со техничкиот преглед на проектите;
- Дистрибуција на завршните проекти до трговските радиодифузни друштва;
- Утврдување насоки и критериуми за финансирање на идните огласи.

б) Шести оглас за финансирање програми од јавен интерес

Извештајниот период опфаќа и дел од спроведувањето на постапката по Шестиот оглас за финансирање програми од јавен интерес.

Врз основа на членот 78 став 2 од Законот за радиодифузна дејност, ("Службен весник на Република Македонија" бр.20/97), Владата на Република Македонија на предлог на Советот за радиодифузија, на седницата одржана на 9.2.2004 година донесе Одлука за објавување Оглас за финансирање радио и телевизиски програми од јавен интерес, од средствата на радиодифузната такса, кои согласно членот 77 став 1 алинеја 5 од Законот за радиодифузна дејност се наменети за создавање и еmitување радио и телевизиски програми од јавен интерес на трговските радиодифузни друштва и независни продуценти, во износ од 55.700.000,00 денари.

Огласот траеше 120 дена од денот на објавувањето на Одлуката во Службен весник на Република Македонија (13.2.2004 г.), односно заклучно со 14.6.2004 година. До законски одредениот рок, на Огласот се пријавија 231 субјект од кои 118 независни продуценти и 113 трговски радиодифузни друштва, или вкупно 889 пријави. По проверката од правен аспект, во регуларната процедура за преглед од страна на независните експерти, беа земени предвид 220 субјекти со вкупно 869 проекти и тоа:

- **109 трговски радиодифузни друштва (61 радио и 48 ТВ) со 512 проекти (286 радио проекти и 226 ТВ проекти);**
- **111 независни продуценти со 357 проекти (339 ТВ и 18 радио проекти);**

Според жанровската структура на пријавените програми, најзастапена беше документарната продукција со 69.74%, од која 24.86% радио, а 44.88% телевизиска. Играната радио и телевизиска продукција беше застапена со 16.80% (радио 2.65% и ТВ 14.15%), информативната со 6.90% (радио 4.37% и ТВ 2.53%) и музичката со 6.10 (радио 3.45% и ТВ 2.07%).

Советот за радиодифузија, со цел да обезбеди транспарентност во своето работење, како и во функција на зачувување на стручноста при подготвувањето на Предлогот за финансирање проекти од јавен интерес, именуваше 9 независни експерти за преглед и оценка на пријавите по Огласот (VI), кои работеа во три групи составени од тројца членови, и тоа: група за телевизиски проекти, група за

радио проекти и група за проекти од независните продуценти. Како експерти се именувани компетентни лица од областа на литературата, уметноста, националните културни и историски традиции, односно радио и телевизиското творештво.

Именуваните експерти потпишаа изјави дека не се вработени, односно дека немаат удели, акции или друг економски и друг интерес во радиодифузните организации како и во работата на трговските радиодифузни друштва, односно независните продуценти, кои можат да имаат влијание врз нивната работа при прегледувањето и оценката на проектите.

Секој од експертите индивидуално ги прегледа пристигнатите пријави по Огласот (VI) за финансирање проекти од јавен интерес и достави до Советот стручно мислење (во писмена форма) во кое се опфатени следните елементи:

- Оценка за оправданоста на проектот да се реализира како проект од јавен интерес;
- Оценка за креативноста на проектот;
- Оценка за техничката подготвеност на проектот;
- Оценка за ефикасноста, ефективноста и економичноста на трошоците предложени со калкулацијата на проектот.

Советот, на својата 27 седница чии продолженија се одржуваа на 2, 7, 8, 9, 10 и 14.12.2004 година, ги разгледа пријавите по Огласот (VI) и утврди Предлог-одлука за распоредување на средства од радиодифузната такса за финансирање програми од јавен интерес - Оглас VI.

При утврдувањето на Предлог - одлуката, Советот ги ценеше пријавените проекти врз основа на принципите и критериумите содржани во Одлуката на Владата на РМ за распишување на Огласот (VI) и Тендерската документација, односно предност и беше дадена на оригинална, нова и квалитетна домашна радио и телевизиска продукција што подразбира играна продукција, документарно - играна продукција, образовна, и продукција која тематски е посветена на шеесетгодишнината од одржувањето на Првото заседание на АСНОМ и други значајни годишнини и јубилеи од историјата на Република Македонија.

При утврдувањето на проектите за реализација, Советот посебна грижа водеше за задоволување на јавниот мултикултурен интерес на граѓаните, на што упатува и членот 78 став 2 од Законот за радиодифузна дејност. Во поглед на оригиналниот јазик на продукција на програмата, при утврдувањето на Предлог - одлуката, исто така се водеше сметка за мултикултурниот јавен интерес и, покрај проекти на македонски јазик, предложени се и: проекти на албански јазик 21%, проекти кои интерактивно ќе се реализираат на македонски и албански јазик 1.5%, ромски јазик 4%, турски јазик 1.5%, бошњачки 0,6%, проекти кај кои не се определува јазикот и проекти на повеќе јазици 2%, како и проекти кои се однесуваат на влашкиот јазик и културни традиции.

Според предложените програми за финансирање, пропорционално поголемо беше учеството на проектите поднесени од независните продуценти, бидејќи според оцената на надворешните експерти, Стручната служба и членовите на Советот, тие понудија најквалитетни програми за финансирање. Од друга страна, според понудените теми кај трговските радиодифузни друштва забележливо беше повторувањето на темите, па дури и насловите на проектите од претходните огласи, спротивно на декларираната определба на Огласот (VI) да се финансира нова и оригинална продукција.

Владата на Република Македонија, по Огласот (VI), донесе Одлука за распределба на средствата од радиодифузната такса наменети за финансирање радио и телевизиски програми од јавен интерес бр. 19-71/1 од 2 јуни 2005 година ("Сл. весник на Република Македонија" бр. 43/2005). По стапувањето во сила на Одлуката, Стручната служба на Советот ја спроведува стандардната процедура за реализација на програмите од јавен интерес. До заклучувањето на овој извештај завршил со реализација се 38 проекти (од кои 14 телевизиски на трговските радиодифузни друштва, 13 радио на трговските радиодифузни друштва и 11 на независните продуценти). Започната е реализацијата на 20 програми, од кои 7 телевизиски на трговските радиодифузни друштва, 9 радио на трговските радиодифузни друштва и 4 на независните продуценти.

Во рамките на овој извештај значајно е да ја одбележиме и третата наградата на VII Меѓународен фестивал во Москва за телевизискиот филм, "Андер" на продуцентот "Бокс Но.2" реализиран со средства од Огласот (VI). На Фестивалот кој се одржа во април 2005 година, под покровителство на ООН и Советот на Европа, овој филм доби номинација во категоријата "антихерој".

в) Седми оглас за финансирање радио и телевизиски програми од јавен интерес

Врз основа на членот 78 став 2 од Законот за радиодифузната дејност ("Службен весник на Република Македонија" бр. 20/97 и 70/03), Владата на Република Македонија, на предлог на Советот за радиодифузија, на седницата одржана на 3.10.2005 година донесе Одлука бр. 19-2558/1 за објавување оглас (VII) за финансирање радио и телевизиски програми од јавен интерес. Средствата кои ќе се распределат на Огласот (VII) за финансирање радио и телевизиски програми од јавен интерес изнесуваат 151.260.000, 00 денари.

При изборот на програми за финансирање, предност ќе имаат оригиналната играна продукција, новите, оригинални документарни програми и новите теми, програмите во функција на поддршка на интеграциските процеси на Република Македонија во евро - атланските структури, а нема да се поддржуваат тековни програми и програми што тематски се повторуваат.

Пријавувањето за учество на Огласот (VII) заврши на 26 декември 2005 година. Рокот за поднесување пријави траеше 75 дена од денот на објавувањето на Одлуката во "Службен весник на Република Македонија". Меѓу пријавените 822 проекти доминира документарната продукција (70%). Исто така, остварена е целта на овој конкурс - зголемување на пријавените пректи од играната програма (18,5%). Програмите кои конкурираат се на различни јазици, најмногу на македонски, но и на јазиците на други немнозински заедници во Македонија - албански, ромски, бошњачки, специјализирани смисии наменети за влашкиот јазик и др. Телевизиските програми сочинуваат 67% од пријавените, 32 % се радио програми, а остатокот се други видови проекти.

ДРУГИ АКТИВНОСТИ НА СОВЕТОТ

Техничка препорака СРД-ТП10 за дигитализација на програмските материјали во архивите

Во изминатиот период, Советот за радиодифузија ја усвои техничката препорака СРД-ТП 10 за дигитализација на програмските материјали во радиодифузните архиви. Оваа препорака е подготвена врз основа на *EBU Technical Recommendation R105-2001, EBU Technical Specification 3293 (December 2001)* и *EBU Standard N22 – 1997: The Broadcast Wave Format; A format for audio data files in broadcasting.*

Целта на оваа препорака е до радиодифузерите да се доближи дигитализацијата, како постапка која треба да ја користат при архивирањето на аудио и видео материјалите. Оваа Препорака ја објаснува процедурата на дигитализацијата, како и форматите што се препорачуваат, како минимален стандард, при дигитализацијата на архивите. Со оваа препорака се врши уште едно приближување до техничките стандарди кои се во сила во земјите од Европската унија.

Следење на наплатата на радиодифузната такса

Советот за радиодифузија и во овој извештаен период ја следеше наплатата на радиодифузната такса. Во текот на 2004 година имаше релативно постабилна наплата на таксата. Вкупно наплатите средства, во периодот од 1 јануари 2004 до 31 декември 2004 година, изнесуваа 1.002.476.788,00 денари, односно процентот на наплата на радиодифузната такса изнесуваше 56,42%

Движење на наплатата на радиодифузната такса во 2005 година

2005-година	Фактуриран износ	Наплатени средства	Процент на наплата
Јануари	153.026.242,00	82.395.273,00	53,84 %
Февруари	152.432.696,00	85.224.188,00	55,91 %
Март	153.502.648,00	89.359.583,00	58,21 %
Април	152.982.966,00	86.304.068,00	56,41 %
Мај	152.960.274,00	65.772.394,00	43,00 %
Јуни	152.405.760,00	64.435.815,00	42,28%
Јули	150.918.838,00	71.413.912,00	47,32%
Август	150.918.838,00	69.747.326,00	46,21%
Септември	152.730.453,00	57.790.474,00	37,89%
Октомври	153.837.571,00	56.626.128,00	36,81%
Ноември	154.246.497,00	64.242.064,00	41,65%
Декември	156.410.632,00	67.825.117,00	43,36%
Вкупно	1.836.373.415,00	861.136.342,00	46,89%

Кумулативниот процент на наплата на радиодифузната такса во 2005 година бележи опаѓање во однос на 2004 година и тој изнесува 46,89%. Ваквото опаѓање на наплатата на таксата директно го доведува во прашање вршењето на основната функција на корисниците на јавната давачка и остварувањето на нивните обврски дефинирани со Законот. Советот за радиодифузија, за таа цел, заедно со другите корисници на радиодифузната такса - ЈП "Македонска радиотелевизија" и ЈП "Македонска радиодифузија" презема повеќе активности за да се спречи понатамошното опаѓање на наплатата на таксата.

Постојниот начин на наплатата на радиодифузната такса, со кој таа е искажана во сметката за електрична енергија, ќе се применува заклучно со месец мај 2006 година. Согласно новиот Закон за радиодифузната дејност (Сл.Весник бр.100/05) по овој период, работите во врска со пресметувањето, наплатувањето и насочувањето на средствата ќе ги врши МРТ (член 147).

Според податоците од ЈП "Македонска радиотелевизија" бројот на регистрирани корисници на радио и ТВ приемници, на 31 декември 2005 година, изнесува 522.928 и тоа: 476.322 корисници на ТВ приемници и 46.606 корисници на радио приемници.

Ослободување од плаќање радиодифузна такса по основа на квалифиштот на радио и телевизискиот сигнал

Во извештајниот период, како резултат на пуштањето во употреба на неколку нови репетиторски пункти од страна на ЈП "Македонска радиодифузија", Советот ѝ предложи на Владата да го укине ослободувањето за плаќање радиодифузна такса за три населени места (Ново Село - општина Зелениково, Огут - општина Крива Паланка и Кованци - општина Гевгелија) со вкупно 161 домаќинство. Според моменталната состојба, утврдена со евиденцијата на Советот која се базира на податоците за бројот на домаќинства по најновиот попис, 4.970 домаќинства во 90 населени места се ослободени од плаќање на радиодифузна такса.

Иницијатива за дополнување на Уставот на РМ

Советот за радиодифузија, во 2005 година, предложи да се поведе постапка за утврдување предлог за пристапување кон дополнување на Уставот на Република Македонија согласно одредбите од член 129, 130 и 131 од Уставот. Целта на амандманот што го предложи Советот (во член 13 алинеја I од Уставот) е да се создаде уставна основа за изрекување парични казни со одлука на орган основан со закон, кој врши јавни овластувања во радиодифузната дејност. На тој начин, би се овозможило Советот за радиодифузија, како и другите независни регулаторни тела во Европа, да добие овластување за изрекување парични казни, со што значително би се зголемила неговата ефикасност. Тоа би претставувало крупен чекор кон доближување до европските радиодифузни стандарди.

При утврдување на предлогот, Советот во основа појде од оценката дека во времето на донесување на Уставот во 1991 година не се имаа предвид посебните закони со кои се основаат независни регулаторни тела во одделни области (радиодифузијата, енергетиката, телекомуникациите, заштита на конкуренцијата на пазарот и др.). Исто така, се имаше предвид и дека недостигот од токму ова овластување на независното регулаторно тело, беше една од основните забелешки на експертите на Советот на Европа и на Европската комисија на одредбите од претходниот Закон за радиодифузната дејност. Во таа смисла, ова беше потенцирано како една од главните причини за неефикасноста на Советот за радиодифузија во вршењето на надзорот врз спроведувањето на одредбите на Законот.

Аргументи за амандманот беа и непочитувањето на превентивната заштита во спроведувањето на Законот, во случаи кога судовите се надлежни за изрекување казни и одвојување на постапката на одлучување од постапката за казнување на сторителите, што води кон одлоговлекување на истата. Ваквото одлоговлекување во практиката може да нанесе поголеми штетни последици во областа на радиодифузијата.

Советот во улога на медијашор: Прашањето на легалноста на реемитувањето на програмите на Хрватската радиотелевизија

Едно од прашањата врзани со кабелското реемитување, кое особено често се проблематизираше и доведе дури и до конфликт меѓу кабелските оператори и домашните приватни телевизиски станици е врзано за реемитувањето на програмите на Хрватската радиотелевизија (HRT). Реемитувањето на програмите на HRT преку мрежите на кабелските оператори во Република Македонија, во почетниот период по добивањето на концесиите, беше регулирано врз основа на овластувања за бесплатно реемитување. Овие овластувања важеа поединечно за кабелските оператори.

Ситуацијата се измени со потпишувањето на Глобалиот договор за уредување на авторските и сродните права за дистрибуција на радио и телевизиски програми во кабелската мрежа на Република Македонија (GLA). Како страни во GLA се јавуваат: Европската унија за радиодифузија - EBU (во име на јавните радиодифузни сервиси кои се нејзини членки), кабелската координација - VG Media (во име на 16 комерцијални европски канали), Асоцијацијата за меѓународно колективно управување со авторските права за аудиовизуелните дела - AGICOA (за филмските права, односно правата на продуцентите, на сценаристите, режисерите и изведувачите) и Здружението за заштита на мали права во Македонија - ЗАМП (за музичките права што се остваруваат преку него и преку меѓународната Конфедерација на здруженијата на автори и композитори - CISAK) од една страна, и кабелскиот оператор од друга. Глобалиот договор го имаат потпишано 61 кабелски оператор, односно, ваков договор немаат склучено само ТВ Бос од Босилово, Медиа Нет од Василево, ТВ Нет од Куклиш и Медиа Мос од Муртино.

HRT ја овласти EBU да биде нејзин застапник за регулирање на авторските права за кабелско реемитување на програмите на HRT1 и HRT2 во Република Македонија, така што, во почетокот, овие две програми беа дел од Глобалниот договор. Уште тогаш беше определено дека HRT3 не е дел од GLA, зашто оваа програма беше продадена на RTL.

Во текот на 2005 година, се појави проблемот со авторските права за реемитување на HRT2. Поради правата за емитување спортски настани, како и поради правата за некои забавни програми, HRT2 е целосно кодирана и нејзиното реемитување преку кабелски мрежи во странство е ограничено. Поради ова, Хрватската радиотелевизија ја прекина својата авторизација за кабелско реемитување на програмата на HRT2, со што оваа програма престана да биде дел од GLA.

Во врска со ова, се водеше интензивна преписка, а на 15 март 2005 година беше одржан и состанок во Советот за радиодифузија, на кој допатува и директорот за правни и деловни прашања во AGICOA г-дин Хелмут Кожушек, а на кој присуствуваа претставници од Министерството за култура, од ЗАМП и од СИЗ "МК - НЕТ". По ова, се одржа состанок на дел од потписниците на GLA со претставници на HRT во Загреб (на 22 април 2005 година) кога HRT дефинитивно ја потврди забраната за реемитување на HRT2 преку кабелските мрежи во Македонија. Советот ги извести кабелските оператори дека од 29 април 2005 година не може да ја реемитуваат HRT2.

Истовремено, Асоцијацијата на приватните електронски медиуми од Македонија (АПЕММ) почна да врши притисок за укинување на HRT1, тврдејќи дека реемитувањето на дел од програмите е нелегално. АПЕММ за ова прашање никогаш официјано не контактираше со Советот за радиодифузија туку се одлучи за поинаков вид комуникација - преку медиумите.

Ситуацијата ескалираше на 7 октомври 2005 година кога од програмските пакети на кабелските оператори, на неколку часа, ненајавено беа исклучени програмите на некои ТРД - национални телевизии. Советот уште истата вечер спроведе вонреден мониторинг. До сите оператори на кабелски мрежи, веднаш беше упатено предупредување дека ваквата постапка претставува прекришување на обврската за задолжително пренесување на програмите од член 20 од Договорот за концесија, како и сериозна повреда на слободата на информирањето преку намалувањето на бројот на каналите што им ги нудат на своите корисници. За ова, Советот преку соопштение ја извести и јавноста.

Советот веднаш реагираше и на најавата дека ќе следува второ, овојпат неколкудневно исклучување на програмите на телевизите А1 и Канал 5 од програмските пакети на кабелските оператори. Имајќи предвид дека една од главните причини поради која кабелските оператори го најавија исклучувањето беше тврдењето дека А1 и Канал 5 не ги објавувале исправките и демантите на СИЗ "МК - НЕТ", Советот преку соопштение за јавноста ги потсети и телевизите и радијата дека правото на одговор и исправка е загарантирано со Уставот и со Законот за радиодифузната дејност. Истовремено, беше организирана и средба со претседателот на УО на здружението на кабелските оператори СИЗ "МК - НЕТ", по што беше прифатено инсистирањето на Советот да не дојде до најавеното исклучување, туку да се организира состанок меѓу претставниците на СИЗ "МК-НЕТ" и на АПЕММ.

Ваква средба се одржа на 19 октомври 2005 г., во присуство на сите надлежни институции од областа на радиодифузната дејност. На состанокот беше направен обид да се надминат актуелните состојби меѓу кабелските оператори и ТРД радија и телевизии и беше договорено разговорот да продолжи на ниво на двете здруженија, со максимално почитување на законските одредби. Притоа, Советот и надлежните министерства им нагласија на двете страни дека заемните напади и закани ис водат до излез од ситуацијата и оти решението не смее да биде на штета на граѓаните на Република Македонија.

До исклучување на А1 и Канал 5 не дојде, а разговорите, освен на билатералните состаноци на двете организации, продолжија и на нов состанок во Советот (26 октомври 2005 година) со директорот за правни и деловни работи на AGICOA г-дин Хелмут Кожушек, чија посета беше веќе претходно организирана. На средбата учествуваа претставниците на Владата на Република Македонија, Министерството за култура, ЗАМП, АПЕММ, СИЗ "МК-НЕТ", Македонската радиодигителевизија, претставници на телевизите А1 и Канал 5, С.В.Р.СА, и "Манаки филм".

Решение за конфликтот се уште не е најдено, но кабелските оператори го одложија евентуалното исклучување на А1 и Канал 5 од своите програмски пакети. За сите овие активности Советот редовно ја известуваше јавноста соопштенија и прес - конференции.

Учество во подготвката на Националната програма за усвојување на правото на ЕУ за областа на културата и аудио - визуелната политика

Советот за радиодифузија, постапувајќи по заклучокот на Владата на РМ за неопходноста од постоење Национална програма за усвојување на правото на ЕУ, се вклучи, во Работната група од областа на културата и аудио-визуелната политика. Програмата претставува целосен план на активностите кои државата треба да ги исполни со цел да се квалификува како членка на ЕУ, односно тресба да даде јасна слика за потребните политики, реформи и мерки кои треба да се исполнат. Оваа Работна група е сегмент од целокупните активности за усвојување на правото на ЕУ, и Советот во неа и натаму активно работи.

Соработка со организации и институции

Посредување во приспособување на начинот на дистрибуирање на Собранискиот канал

Потребата Собранискиот ТВ канал коректно технички да се пренесува преку кабелските мрежи беше причината поради која Советот за радиодифузија, на 30.3.2005 година, свика состанок со претставниците на јавните претпријатија Македонска радиотелевизија (МРТ) и Македонска радиодифузија (МРД) и на здружението на кабелските оператори СИЗ МК-Нет. Имено, поради спецификата на пренос на овој канал, кој се еmitува на третата мрежа на МРТ со два паралелни тона (на македонски и на албански јазик), можно е, ако тоа доследно технички не се проследи, да дојде до губење на едниот тон. Од тие причини, им беше укажано на претставниците од здружението на кабелските оператори да внимаваат на овој технички детал и задолжително да го пренесуваат овој канал со двата тона. Истовремено се побара кабелските оператори, онаму каде што има поголема концентрација на население со мешан етнички состав, да ги разгледаат можностите за набавка на два посебни модулатори преку кои би се пренесувала истата слика на Собранискиот ТВ канал, но со различни тонски содржини, т.е. на едниот канал би одела сликата со македонскиот тон, а на вториот - истата слика со тонот на албански јазик.

Учество во одговарањето на Прашалникот од ЕУ

Советот за радиодифузија учествуваше во подготовката на одговорите на прашалникот на Европската комисија за подготовката на Мислење за барањето на Република Македонија за членство во Европската унија во делот на Поглавјето бр.20: Култура и Аудиовизуелна политика.

Мислење за развој и изградба на основната радиодифузна мрежа

Согласно член 12, став 2 од Законот за основање на ЈП Македонска радиодифузија (Службен весник на Р.М. - 6/98 и 98/2000), Советот за радиодифузија се изјасни и по Програмата за развој и изградба на основната радиодифузна мрежа за 2005 година. Со одредени мали забелешки, мислењето на Советот за програмата беше позитивно. Забелешките главно беа насочени кон потребата од поголема соработка меѓу двете јавни радиодифузни претпријатија МРТ и МРД, со цел да се подобри квалитетот на сигналот што го еmitуваат, како и од потребата, за одредени покапитални инвестиции, да се изработуваат планови за развој за подолг временски период, а не само за една година како што беше случај до оваа година.

Со цел да се забрза развојот и дигитализацијата во радиодифузијата, Советот даде поддршка и за планираниот проект за набавка на ДВБ МПЕГ репетитор и енкодер, со што ќе се прошири експерименталната работа на ДТТ (Дигитална терестријална телевизија) во Република Македонија. Советот смета дека ова е од особена важност, имајќи ја предвид претстојната конференција во Женева во 2006, каде што ќе се договора поделбата на фреквенции за дигиталната радиодифузија, како и заложбата на Европската унија до 2010 година да се премине на дигитално еmitување, а аналогното еmitување на телевизијата целосно да се исклучи најдоцна до почетокот на 2012.

Затоа, Советот смета дека во наредниот период Република Македонија ќе треба да ѝ посвети особено внимание на претстојната дигитализацијата во радиодифузијата.

Соработка со Државната комисија за спречување на корупцијата

Советот за радиодифузија, во текот на 2005 година, во повеќе наврати оствари контакти со Државната комисија за спречување на корупцијата. Контактите беа во функција на доставување мислење на Советот во врска со претставки од областа на радиодифузијата, поднесени од граѓани (Радио Тумба од Куманово, Алтрасат 2000 од Охрид).

Исто така, беше остварена комуникација и во функција на информирање на Државната комисија за спречување на корупцијата за активностите преземени од страна на Советот во врска со реализацијата и имплементацијата на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата во дел 10.6 - Граѓански сектор, медиуми и меѓународни организации (кој се однесува и на медиумите).

МЕЃУНАРОДНА АКТИВНОСТ

Советот за радиодифузија беше особено активен во комуникацијата со другите членки на Европската платформа на регулаторните тела. Во овој извештаен период, се одржаа два состанока на ЕПРА - едниот во Сараево, а другиот во Будимпешта. На првиот се дискутираше за новите предизвици во регулирањето на сферата на радиодифузијата, за современите трендови во регулативата за јавниот радиодифузен сектор, за актуелните прашања за емитувањето преку нови медиумски платформи, како и за контролата на програмите кои поттикнуваат омраза. На вториот, на дневен ред беа правилата за државна помош на јавните радиодифузни сервиси и регулирањето на транспарентноста на финансиското работење, потоа спонзорство и пласирање производи (product placement), методите за мониторинг на програми, новата законска рамка во радиодифузијата со промената во Директивата "Телевизија без граници" и во Конвенцијата за прекуградничка телевизија.

Исто така, во времето помеѓу состаноците на ЕПРА, Советот за радиодифузија беше особено концентриран на комуникација со регулаторните тела од другите европски држави, особено во контекст на одредбите на новиот Закон за радиодифузната дејност. Имено, многу од решенијата понудени во Законот беа произлезени од европското медиумско законодавство, па за нивното правилно толкување беа потребни искуствата од другите регулатори.

Во мај 2005 година, на покана од Министерството за комуникации и Државната администрација за радио, филм и телевизија на НР Кина, заменик-претседателот на Советот, г-дин Илир Ајдини, одржа средба со заменик-министерот за комуникации и со претставници од Државната администрација за радио, филм и телевизија, со цел размена на информации за состојбата на медиумите и можностите за соработка во областа на радиодифузијата. Исто така, остварена е посета на Кинеската државна телевизија, на новинската агенција Хсин Хуа, и на регионалната телевизија и регулаторното тело на Шензен.

Во јуни 2005 година, во Сараево се одржа семинар на регулаторните тела од регионот, организиран од Европската комисија и Советот на Европа. Семинарот беше посветен на европската аудиовизуелна политика во земјите од Западен Балкан, со цел да се подигне нивото на информирање за европските аудиовизуелни стандарди во регионот и да се поддржи реформата на аудиовизуелната политика. Во фокусот на семинарот беа и две посебно значајни теми за земјите од регионот: трансформацијата на државните телевизии во вистински јавен сервис и развојот на програмските содржини во контекст на европската заложба за промовирање на културната разновидност во аудиовизуелните медиуми.

Во октомври 2005 година, заменик-претседателот на Советот, во рамките на официјалната делегација на Република Македонија, ги посети Министерството за култура и Министерството за надворешни работи на Србија, Републичката агенција за радиодифузија и новинската агенција ТАНЦУГ.

Во декември 2005 година, претставник на Советот учествуваше на вториот состанок на Поткомитетот за иновации, информатичко општество и социјална политика, што во рамките на европското партнертство, се одржа во Брисел, меѓу претставници на Европската комисија и на Република Македонија. Главна тема за која на овој состанок се дискутираше во делот за радиодифузијата беше усогласеноста на одредбите на новиот Закон за радиодифузна дејност со забелешките и препораките од експертизата на Европската комисија и Советот на Европа, а посебен нагласок беше ставен на одредбите за финансирањето во преодниот период од шест месеци, до воспоставувањето на новиот систем на наплата на радиодифузната такса. Од страна на Европската комисија беше потенцирано дека обезбедувањето на средствата од Буџетот во транзиционниот период е од клучно значење за да можат Македонската радиотелевизија, Македонската радиодифузија и Советот за радиодифузија ефикасно да си ги остваруваат своите обврски.

ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СОВЕТОТ

Советот за радиодифузија, и во овој извештаен период, ги користеше сите средства за комуникација со граѓаните, кои му беа на располагање, со цел да ја оствари својата обврска за транспарентност во работењето.

Советот ја информираше јавноста за одлуките кои го донел, резултатите од спроведените мониторинзи, за мерките преземени против прекршилите на законските и договорните обврски, за реакциите и укажувањата во одредени, пред се проблематични ситуации, за објавувањето конкурси и јавни повици итн. Тој ги употребуваше базичните средства какви што се соопштенијата за јавност, прес - конференциите, ВЕБ страницата <http://www.srd.org.mk> и Билтенот, од кој беа публикувани четири броја. Освен на овој начин, тој информациите за своите активности ги објавуваше и преку платени огласи во весниците, како и преку овозможување директно присуство за заинтересираните медиуми на состаноците за надминување на недоразборањата меѓу субјектите во радиодифузијата, кои ги организираше во функција на медијатор.

Нужно е да се спомене дека информациите од Советот, особено оние од соопштенијата за јавност и од прес - конференциите, нејзино беа игнорирани или тенденциозно пренесувани, посебно од страна на телевизиите - национални концесионери. Сепак, проблемите во комуникацијата со јавноста, кои можеа да бидат предизвикани од ваквите постапки на некои од радиодифузерите, беа амортизирани со професионалното однесување на другите (пред се печатените) медиуми и упорноста на Советот да дојде до граѓаните.

Веднаш по влегувањето во сила на новиот Закон за радиодифузната дејност, Советот ја одржа и својата прва јавна седница, како посебна обврска што произлегува од Законот во поглед на неговото транспарентно работење и одговорност пред јавноста. Поконкретно, согласно членот 33 став 4, Советот е должен, најмалку еднаш на три месеца, да организира јавни седници со сите заинтересирани лица, со цел да им овозможи да бидат запознаени со работата на Советот и да им се даде можност да ги изразат своите ставови и мислења за уапредување на состојбите во радиодифузната дејност. На оваа јавна седница, што се одржа на 21 декември 2005 година, радиодифузерите и сите релевантни институции и организации од оваа област беа запознаени со измените во новиот Закон и со планираните активности на Советот за неговото спроведување.

РЕСУРСИ - КАДРОВСКИ, ФИНАНСИСКИ И ТЕХНИЧКИ

Стручно - административните работи на Советот за радиодифузија ги врши Стручна служба која е организирана во следниве организациони делови:

- Сектор за правни и општи работи;
- Сектор за програмски работи;
- Сектор за технички работи;
- Сектор за економски работи и односи со јавноста;
- Еденица за проекти од јавен интерес.

Според Систематизацијата на работните места, предвидено е Стручната служба да се состои од 34 вработени со различен степен на образование (29 со ВСС, тројца со IV степен - ССС и двајца со III степен - ССС). Наместо тоа, Стручната служба на Советот има 22 вработени (17 со ВСС, тројца со IV степен - ССС и двајца со III степен - ССС).

Претседателот и Заменик-претседателот на Советот за радиодифузија, за времетрасијето на нивниот мандат, се редовно вработени во Советот за радиодифузија.

Финансискиот план на Советот за радиодифузија, за 2004 година изнесуваше 36.897.000,00 денари. Зголемениот износ на предвидените средства за покривање на трошоците на работењето на Советот во однос на изминатите години, беше резултат на тоа што Советот очекуваше во текот на годината да се донесе новиот Закон за радиодифузната дејност со кој се зголемуваат неговите надлежности и обрвски во однос на следењето на медумите.

Најголемиот дел од средствата во наведениот период се обезбедуваше од прибраните средства од радиодифузната такса, согласно членот 28 од Законот за радиодифузната дејност ("Службен весник на РМ" бр.20/97).

Со оглед на фактот што новиот закон беше донесен дури на крајот од 2005 година, во текот на годината беше усвоен ребаланс на финансискиот план и износот на средствата предвидени за работата на Советот се намалија на 31.000.000,00 денари.

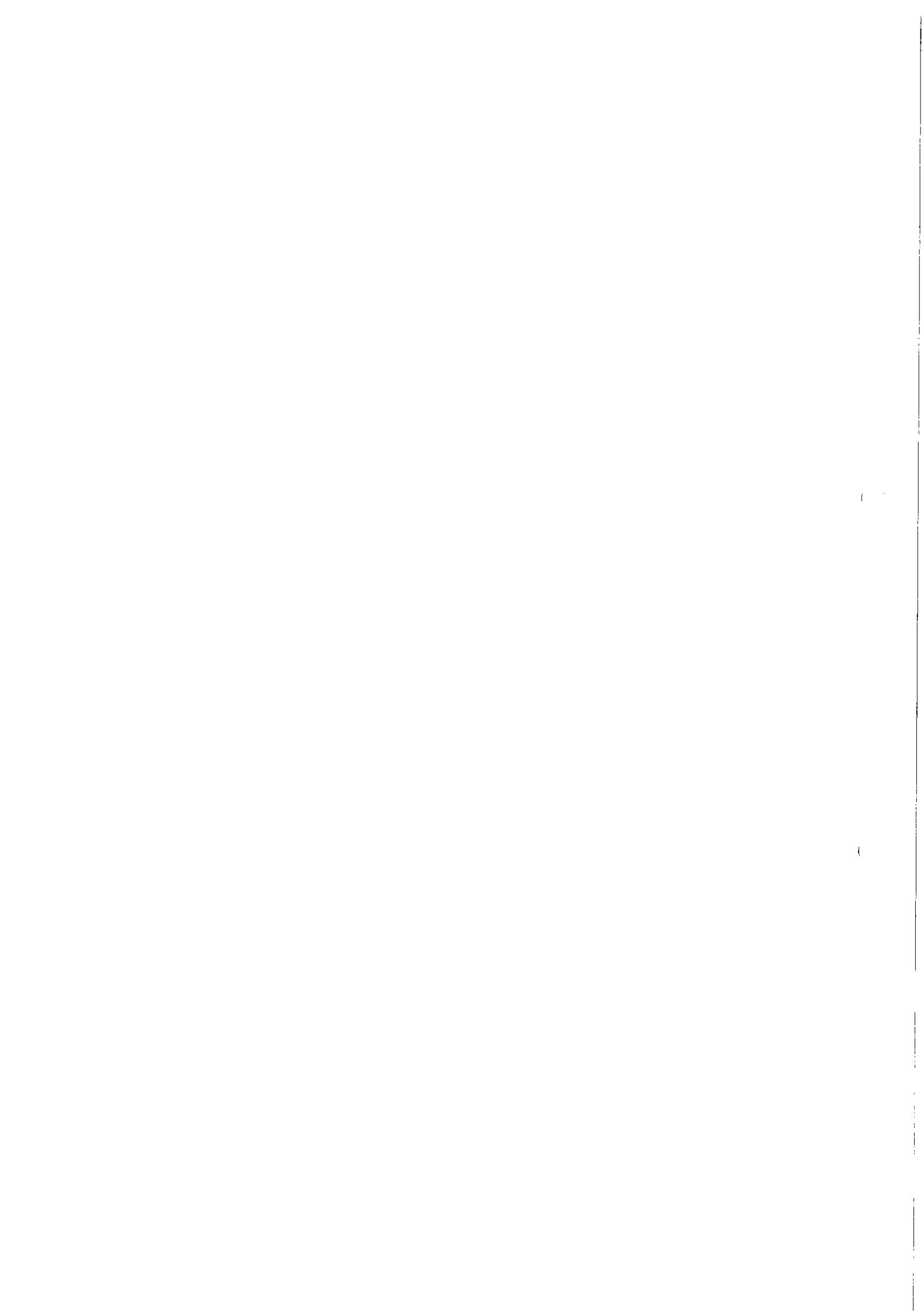
Вкупно остварените трошоци за работа на Советот, во периодот од 1 јануари 2004 заклучно со 31 декември 2004 година, изнесуваат 28.710.567,00 денари и тоа:

- плати и надоместоци на членовите на Советот во износ од 6.426.450,00 денари.
- плати и надоместоци на вработените во Стручната служба на Советот во износ од 8.985.814,00 денари.
- трошоци за материјали, комунални услуги, одржување, транспорт, патни и дневни трошоци во износ од 4.225.376,00 денари.
- закупнина за просториите во вкупен износ од 3.723.738,00 денари.
- договорни услуги и други оперативни трошоци (трошоци за спроведување редовен мониторинг на радио и ТВ програмите, трошоци за мониторинг на електронските медиуми за време на изборната кампања и предизборниот молк, осигурување, трошоци за семинари, членарина во меѓународни организации, други оперативни расходи и сл.) во износ од 5.244.452,00 денари.
- набавка на опрема и адаптација на деловниот простор во износ од 104.737,00 денари.

Вкупниот број лица вработени во Советот за радиодифузија на неопределено време, на 31 декември 2004 година, изнесуваше 27 вработени. Овој податок ги опфаќа председателот и заменик претседателот на Советот, 23 вработени во Стручната служба како и поранешниот претседател и заменик претседател на Советот на кои им беше одобрено правото на остварување плата по престанувањето на функцијата за време од една година. Од вкупниот број вработени во Стручната служба (23), 18 се со висока стручна подготвка.

Советот располага со 36 персонални компјутери од кои пет се опремени за снимање радио програма. При снимањето на телевизиската програма се користат 34 видео рекордери и ТВ приемници, односно видео монитори. Анализата на програмата се врши со помош на софтвери, специјално изработени за потребите на Советот, а во текот на 2005 година е отпочната процедура за набавка на нови поусовршени софтвери: за административно работење, за Веб страницата и за евидентија на кабелските оператори.

ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА
СОВЕТОТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА НА РМ ЗА 2006 ГОДИНА

Советот за радиодифузија согласно законските надлежности кои произлегуваат од Законот за радиодифузната дејност(Сл весник на РМ бр.100/05) и согласно усвоениот план за работа за 2006 година го донесе приложениот финансиски план.

Во прилог Ви го доставуваме Годишниот финансиски план за 2006 година и образложение за висината на планираните приходи и расходи.

А Планирани расходи

Вкупно предвидените расходи со Годишниот финансиски план на Советот за радиодифузија за 2006 година изнесуваат 53.540.000,00 денари.

Расходна стапка 401-Основни плати и надоместоци

Планирани се финансиски средства за постојните 19 вработени во Стручната служба на Советот за радиодифузија, плати за 9 членови на Советот за радиодифузија кои треба да бидат именувани, и за 11 нови вработувања кои треба да се остварат во 2006 година. Исто така е предвиден надоместок за постојните членови на Советот, за прекувремена работа и надоместок за храна и превоз за 11 месеци.

Вкупно планираниот износ е 14.329.970,00 денари.

Расходна стапка 402-Придонеси за социјално осигурување и Фондот за здравство

Вкупно планираниот износ изнесува 5.021.390,00 денари

Расходна стапка 403-Останати придонеси од плата

Вкупно планираниот износ изнесува 32.640,00 денари.

Расходни стапки 4201 и 4202- Патувања во земјата и странство

Во оваа група се планирани трошоци на повисоко ниво во однос на изминатите години, со цел да можат да се остварат повеќе студиски посети на слични тела во останите земји, а во функција на целосна имплементација на Законот за радиодифузната дејност.

Вкупно планираниот износ изнесува 2.695.000,00 денари.

Расходни стапки 4211,4212,4213 и 4214-Комунални услуги,затоплување, комуникација и транспорт

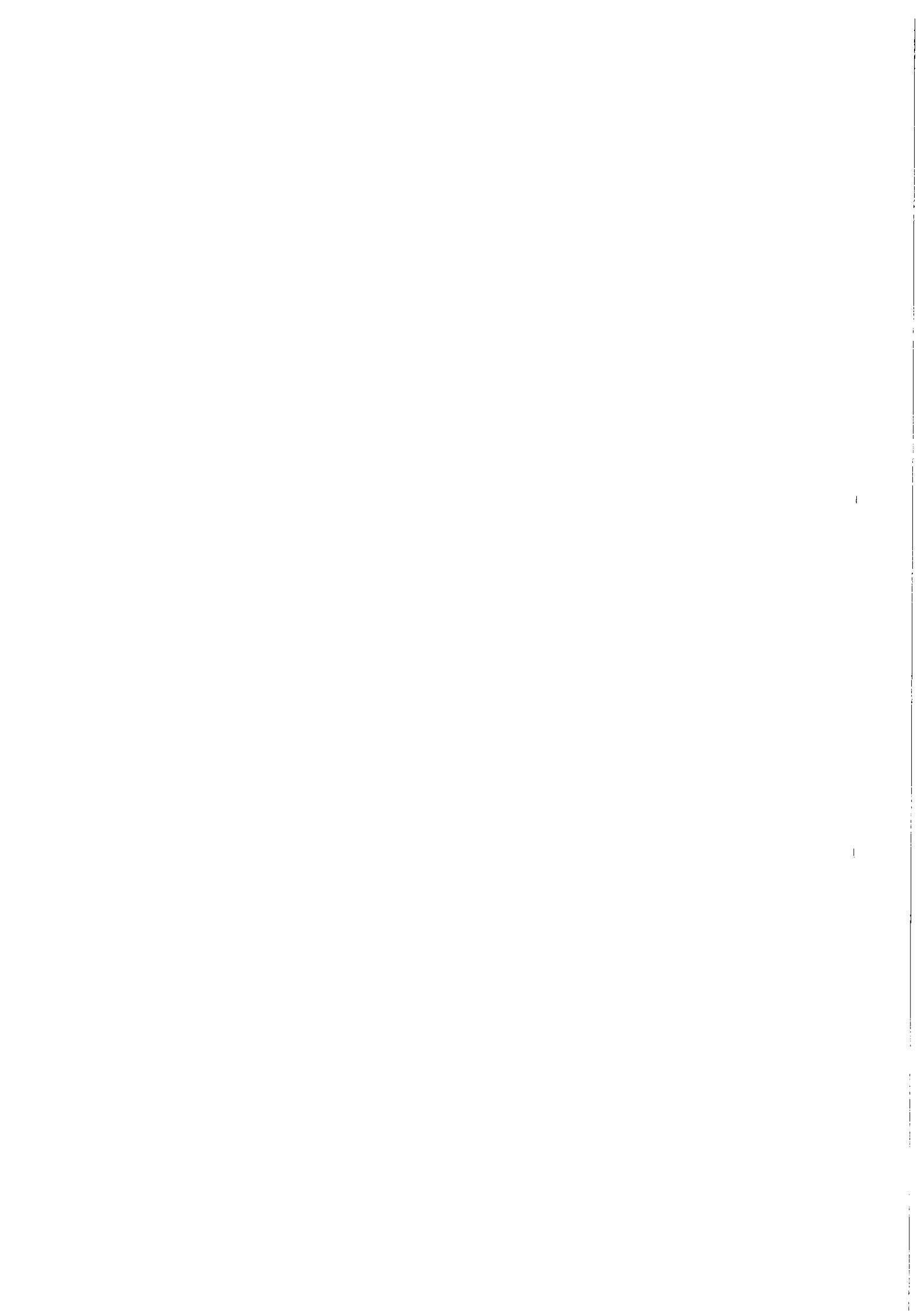
Планираниот износ е за комунални услуги, за централно греенje, за ПТТ услуги, фиксна и мобилна телефонија, регистрација на моторните возила, горива и масла. Предвидениот износ на овие трошоци изнесува 2.870.000,00 денари.

Расходна стапка 423-Ситен инвентар,алат и др.матер.за поправки

Предвидени се средства за набавка на канцелариски материјали, списанија и весници, стручна литература, материјали за АОП, средства за одржување хигиена, за потребите на кујна, набавка на аудио и видео касети за редовниот мониторинг за радио и ТВ програмите, како и за мониторингот за време на парламентарните избори. Вкупниот износ е 1.056.000,00 денари

Расходна стапка 424-Поправки и тековно одржување

Предвидени се средства за редовно одржување и сервисирање на софтверската и хардверската опрема, на аудио, ТВ и видео уредите кои ги поседува Советот,за одржување на леките коли и евентуални интервюции на деловниот простор. Вкупно се планирани средства во износ од 800.000,00 денари.

Расходна стапка 4251-Изнајмување на простор и опрема

Вкупно предвидени средства изнесуваат 6.520.000,00 денари и се однесуваат за плаќање на закуп на постојниот деловен простор за период од 6 месеци, за планирано изнајмување на поголем деловен простор, за изнајмување на простор и опрема за организација на семинари и работилници за имплементација на Законот за радиодифузната дејност.

Расходна стапка 4252-Банкарски и осигурителни услуги

Планирани трошоци за платен промет и банкарска провизија, за осигурување на опремата која ја поседуваме и осигурување на возилата.

Предвиден е износ од 180.000,00 денари.

Расходна стапка 4257-Договорни услуги

Вкупно предвидените средства се однесуваат на средства за реализација на проектот за мислење на публиката за програмите и пенетрација на комуникациските технологии, на ангажирање на експерти за 7 оглас за проекти од јавен интерес, за ангажирање на надворешни соработници за мониторинг на парламентарните избори, за повремено снимање на сегменти од програмите на локалните ТВ и радио станици, за мониторинг на програмските пакети на кабловските оператори, за ангажирање преведувачи, за печатење на билтените и за стручно усвршување на вработените.

Планираниот износ изнесува 11.090.000,00 денари.

Расходна стапка 426-Други тековни расходи

Предвидени се средства за годишна членарина во ЕПРА (Европската платформа на регулаторни тела), трошоци за репрезентација, за објавување на службени огласи, соопштенија и средства наменети за преселување на целокупната опрема која ја поседуваме во нов деловен простор.

Планираниот износ е 1.795.000,00 денари.

Расходни стапки 4831 и 4832-Купување на мебел и опрема

Предвидениот износ од 7.100.000,00 денари е за набавка на систем за ТВ снимање на 32 канали и радио снимање на 24 канали, за набавка на компјутерска опрема и опремување на просториите со канцелариски мебел и друга опрема.

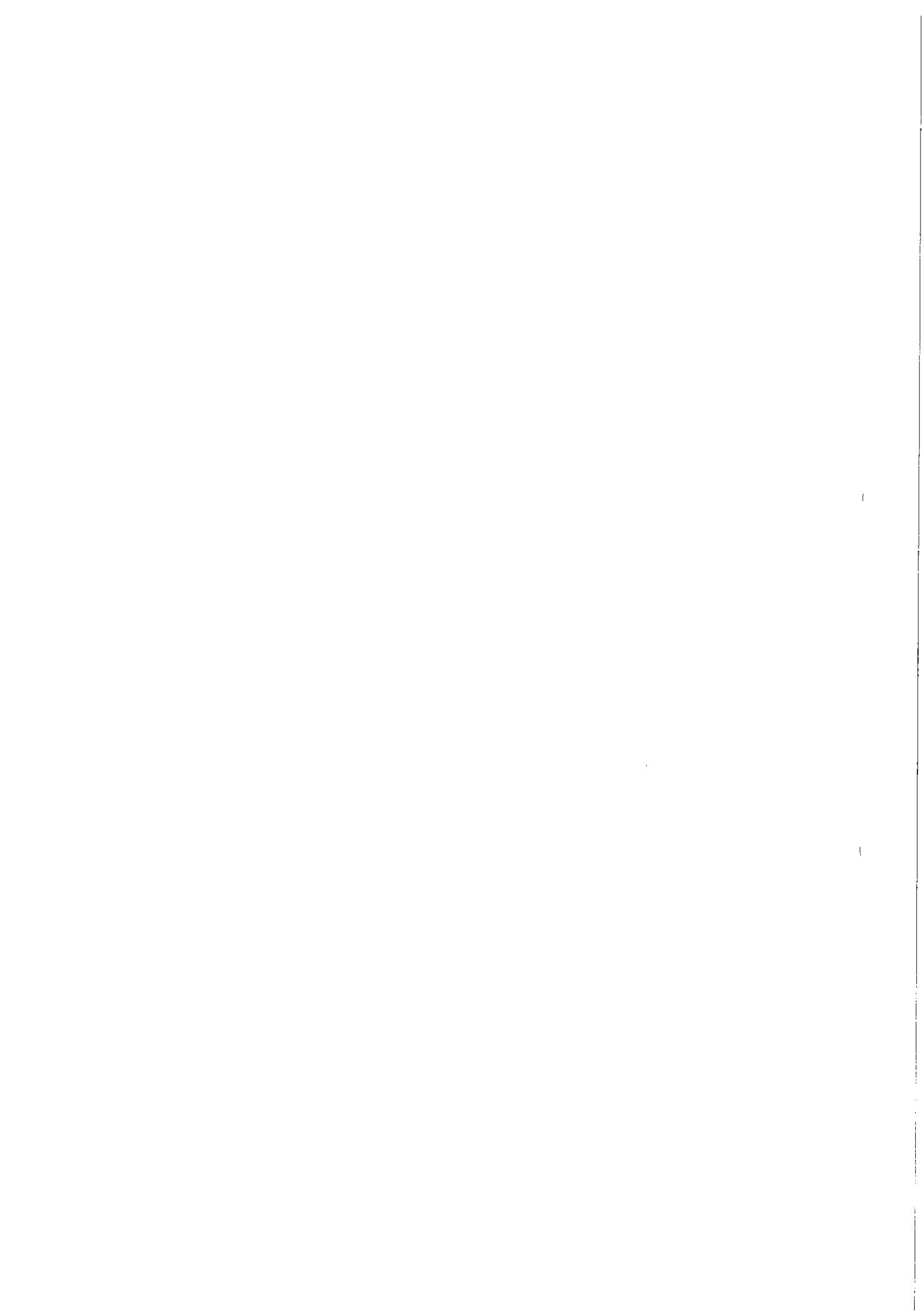
Расходна стапка 4852-Нематеријализирани авторизирани средства

За набавка на компјутерски софтвери потребни за поврзување на опремата. Предвидениот износ изнесува 650.000,00 денари.

Б Планирани приходи

Вкупно планираните приходи во Годишниот финансиски план за 2006 година изнесуваат 53.540.000,00 денари и тоа:

- Планиран приход од 48.940.000,00 денари од радиодифузната такса со процент на наплата од 80% од вкупниот износ што треба да се приbere според евиденцијата од регистерот на претплатници и
- Пренесени средства од 2005 година во износ од 4.600.000,00 денари.

**ГОДИШЕН ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА
СОВЕТОТ ЗА РАДИОДИФУЗИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА
2006 ГОДИНА**

А ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ

Поставка	Расходи	Планирани средства
	Вкупно расходи	53.540.000,00
40	Плати, наемници и надоместоци за вработени	19.384.000,00
401	Основни плати и надоместоци	9.353.000,00
401110	Основни плати-функционери	3.120.000,00
401130	Основни плати-други вработени	6.233.000,00
4012	Додатоци на плата	200.000,00
401210	Плата за прекувремена работа	200.000,00
4013	Надоместоци	3.034.100,00
401310	Надомест за превоз до работа	395.100,00
401320	Надомест за храна	1.259.000,00
401390	Други надоместоци	1.080.000,00
4013909	Други надоместоци-вработени	300.000,00
4015	Одбитоци за вработени	1.742.870,00
401510	Персонален данок на доход од плата	1.480.570,00
401520	Персонален данок на доход од надомесоци	262.300,00
402	Придонеси за социјално осигурување	3.449.050,00
402110	Основи придонеси за ПИО	3.443.500,00
402190	Други придонеси за ПИО	5.550,00
4022	Придонеси за Фондот за здравство	1.572.340,00
402210	Основни придонеси за здравство	1.487.840,00
402220	Основен придонес за профес. заболување	82.000,00
402290	Други придонеси за Фондот за здравство	2.500,00
403	Останати придонеси од плата	32.640,00
403110	Придонес за водоснабдување	32.640,00
42	Стоки и услуги	5.565.000,00
4201	Патувања во земјата	295.000,00
420110	Патување во земјата - хранарина (дневница)	80.000,00
420120	Патување во земјата - патни расходи	150.000,00
420130	Патување во земјата - сместување	60.000,00
420140	Патување во земјата - споредни расходи	5.000,00
4202	Патувања во странство	2.400.000,00
420210	Патување во странство - хранарина (дневница)	650.000,00
420220	Патување во странство-патни расходи	800.000,00
420230	Патување во странство - сместување	800.000,00
420240	Патување во странство - споредни расходи	150.000,00
4211	Комунални услуги	386.000,00
421110	Електрична енергија	280.000,00
421120	Водовод и канализација	80.000,00
421130	Губретарина	26.000,00
4212	Затоплување	420.000,00
421210	Централно греење	420.000,00
4213	Комуникација и транспорт	1.622.000,00
421310	Пошта	260.000,00
421320	Телефон и телефоникс	1.362.000,00
4214	Транспорт	442.000,00
421410	Горива и масла	300.000,00
421420	Регистрација на моторни возила	32.000,00
421430	Транспорт на стоки	100.000,00
421440	Транспорт на луѓе	10.000,00

{

{

423	Ситен инвентар,алат и др. матер. за поправки	1.056.000,00
4231	Административни материјали	420.000,00
423110	Канцелариски материјали	200.000,00
423120	Списанија, весници други изданија	220.000,00
4232	Материјали за АОП	100.000,00
423210	Ленти, касети и други за АОП	100.000,00
4233	Облека	6.000,00
423310	Униформи,	5.000,00
423320	Обувки	1.000,00
4234	Прехрамбени продукти и пијалаци	140.000,00
423410	Прехрамбени продукти и пијалаци	140.000,00
4237	Материјали за поправки и одржување	90.000,00
423710	Средства за одржување на хигиена	65.000,00
423720	Ситен инвентар, алати и др. мат. за поправка	25.000,00
4239	Други материјали	300.000,00
423990	Други материјали	300.000,00
424	Поправки и тековно одржување	800.000,00
4241	Поправки и одржување на возила	150.000,00
424110	Поправка и сервис. на леки коли	150.000,00
4242	Поправки и одржување на згради	50.000,00
424210	Одржување на згради	44.000,00
424230	Дезинфекција,дезинсекција и дератизација	6.000,00
4244	Поправка и одржување на мебел опрема и машини	600.000,00
424410	Поправка и одржување на мебел	50.000,00
424420	Поправка и одрж. на софт. и хардверска опрема	300.000,00
424430	Поравка и одржување на опрема	250.000,00
425	Договорни услуги	17.190.000,00
4251	Изнајмување на простор и опрема	6.520.000,00
425110	Изнајмување на канцелариски простор	6.070.000,00
425130	Изнајмување на друг тип на простор	250.000,00
425190	Изнајмување друга опрема и опр. за спец.намени	200.000,00
4252	Банкарски и осигурителни услуги	180.000,00
425210	Провизија за платен промет	50.000,00
425220	Банкарска провизија	30.000,00
425250	Осигурување на недвижности и права	60.000,00
425260	Осигурување на моторни возила	40.000,00
4257	Договорни услуги поврзани со образование	11.090.000,00
425790	Други образовни услуги	60.000,00
425910	Преведувачи	80.000,00
425920	Услуги за копирање печатење и издавање	600.000,00
425930	Научно истражување	3.200.000,00
425990	Други договорни услуги	6.550.000,00
426	Други тековни расходи	1.795.000,00
426110	Членарина во меѓународни организации	120.000,00
426120	Членарина во домашни организации	20.000,00
426210	Расходи за репрезентација	250.000,00
4269908	Негативни курсни разлики	5.000,00
4269909	Други оперативни расходи	1.400.000,00
48	Капитални расходи	7.750.000,00
4831	Купување на мебел	1.000.000,00
483110	Купување на канцелариски мебел	1.000.000,00
4832	Купување на опрема	6.100.000,00
483210	Купување на канцелариска опрема	600.000,00
483240	Купување на информатичка и видео опрема	5.300.000,00
483290	Купување на друга опрема	200.000,00
4852	Нематеријализирани авторизирани средства	650.000,00
485230	Компјутерски софтвер	650.000,00

t

{

Б ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ

Ставка	Приходи	Планирани средства
741	Планиран приход за финансирање од радиодифузна такса	48.940.000,00
	Пренесени средства од 2005 год.	4.600.000,00
	Вкупни приходи	53.540.000,00

СОДРЖИНА

<i>Вовед</i>	4
<i>Радиодифузна регулатива</i>	5
Нов Закон за радиодифузната дејност	
Закон за електронски комуникации	
Правила за рамноправен пристап во медиумското претставување за локалните избори во 2005 година	
<i>Радио и ТВ станици</i>	8
Обнова на концесии за вршење радиодифузна дејност	
Анализа на техничката опременост на радио и телевизиските станици	
Анализи на програмите на националните радио и ТВ станици	
Анализи на програмите на локалните радио и ТВ станици	
Мониторинг на медиумското покривање на локалните избори 2005 година	
<i>Оператори на кабелски мрежи</i>	16
Операторите на кабелски мрежи и промените во законската регулатива	
Техничка легализација на кабелските мрежи и усогласување на договорите за концесија со новата регулатива	
Мониторинг на програмските пакети	
<i>Економско работење на радиодифузните организации</i>	19
<i>Промени во сојственичката структура</i>	22
<i>Мерки за нејачување на обврскиот</i>	23
<i>Поттикнување на радио и телевизиската продукција</i>	25
<i>Други активности на Советот</i>	28
Техничка препорака СРД-ТП10 за дигитализација на програмските материјали во архивите	
Следење на наплатата на радиодифузната такса	
Ослободување од плаќање радиодифузна такса по основа на квалитетот на радио и телевизискиот сигнал	
Иницијатива за дополнување на Уставот на РМ	
Советот во улога на медијатор: Прашането на легалноста на реемитувањето на Хрватската радиотелевизија	

Соработка со организацији и институции

1. *Посредување во приспособувањето на начинот на дистрибуирање на Собранискиот канал*
2. *Учество во одговарањето на Пратилникот од ЕУ*
3. *Мислење за развој и изградба на основната радиодифузна мрежа*
4. *Соработка со Државната комисија за спречување на корупцијата*

Медијародна активност 33

Јавност во работата на Советот 34

Ресурси - кадровски, финансиски и технички 35